



## РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА



### ОПШТИНА ОХРИД

Врз основа на чл.69 од Законот за животна средина (Службен весник на Р.М. бр. 53/05,81/05,24/07,159/08,83/09,48/10, 51/11, 123/12 и 93/13, 42/14, 44/15, 129/15 и 39/16) и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Службен весник на Р.М. бр. 147/08), Градоначалникот на Општина Охрид

### ОРГАНИЗИРА

1. Јавен презентација и јавна расправа по Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина за ЛУПД за ГП 1 со основна класа на намена А4-временно сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5, КП 2756/7 во КО Коњско, Општина Охрид.

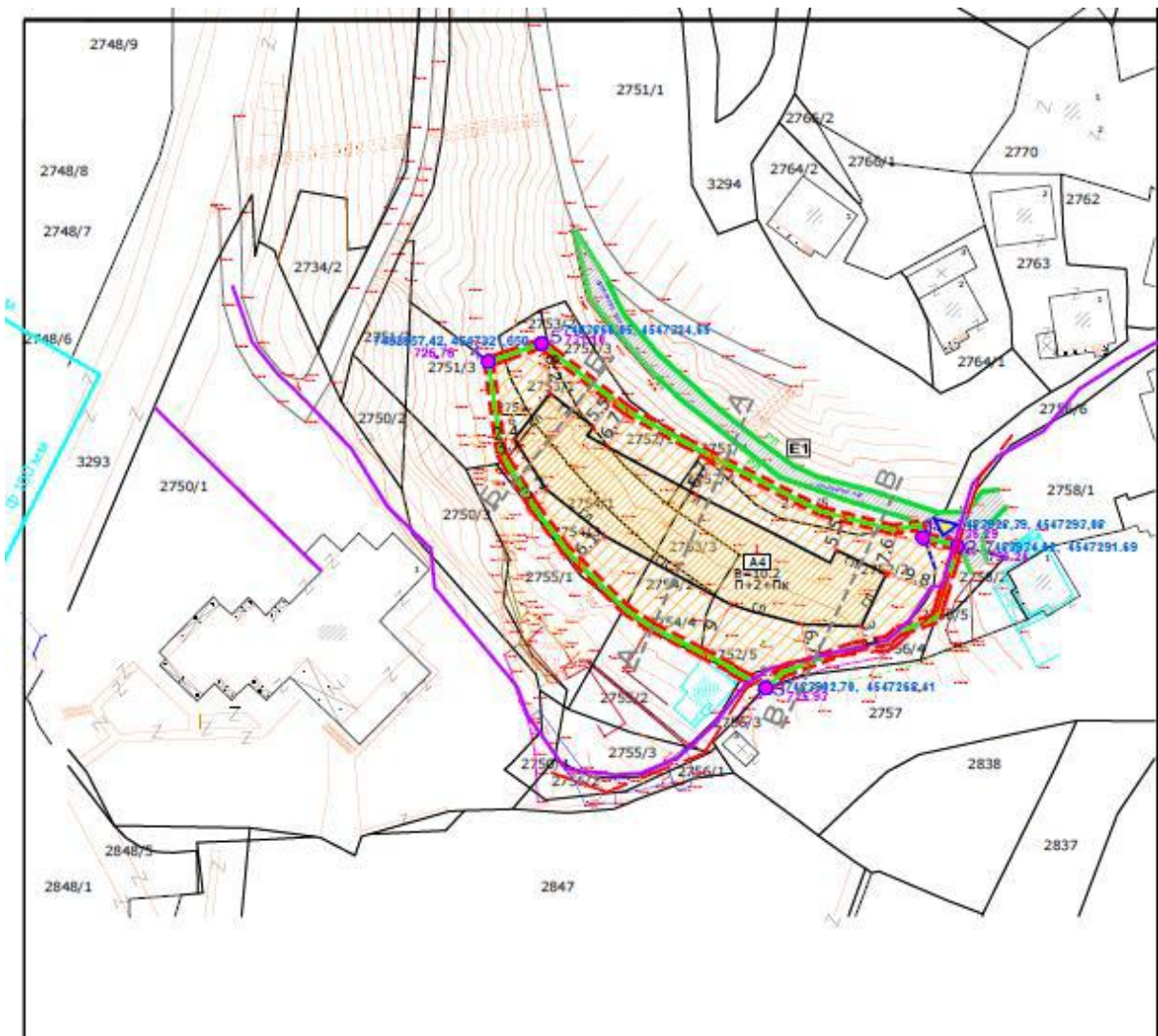
Се информира јавноста дека ставен е на увид и јавна расправа, Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина за ЛУПД за ГП 1 со основна класа на намена А4-временно сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5, КП 2756/5 во КО Коњско, Општина Охрид.

2. Извештајот за Стратегиска оцена на влијанието на животната средина е изложен во Одделението за заштита и влијание врз животната средина во Општина Охрид секој работен ден од 7:30 - 15:30 часот почнувајќи од 23.07.2020 год. до 21.08.2020 год.

3. Јавната презентација и јавната расправа ќе се одржи на ден 14.08.2020г. во големата сала на Општина Охрид, со почеток во 11 часот со задолжително носење маски и пропишана дистанца согласно протоколите за заштита од Ковид 19.

4. Правните и физичките лица и јавноста можат да го достават своето мислење во врска со Извештајот до Општина Охрид во рок од 30 дена од денот на објавување на оваа информација. Сите заинтересирани страни се поканети да учествуваат на јавната расправа и да го дадат своето мислење, забелешки и предлози по Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина и истите можете да ги испраќате на е\_маил : [urbanizam@Ohrid.gov.mk](mailto:urbanizam@Ohrid.gov.mk) , или по пошта на следната адреса Општина Охрид , ул. Димитар Влахов бр.57 Охрид.

ГРАДОНАЧАЛНИК  
Д-р Константин Георгиевски



ЈУЛИ,  
2020

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ВРЗ ЖИВОТНАТА СТРАНА НА ЛУПД ЗА ГП БР. 1 СО ОСНОВНА КЛАСА НА НАМЕНА А4-ВРЕМЕНО СМЕСТУВАЊЕ НА КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 И КП 2756/7 ВО КО КОЃСКО, ОПШТИНА ОХРИД ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

**НАСЛОВ НА  
ДОКУМЕНТОТ:**

**НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ВРЗ  
ЖИВОТНАТА СТРАНА НА ЛУПД ЗА ГП БР. 1 СО  
ОСНОВНА КЛАСА НА НАМЕНА А4 - ВРЕМЕНО  
СМЕСТУВАЊЕ НА КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6,  
КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП  
2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 И КП 2756/7  
ВО КО КОЊСКО, ОПШТИНА ОХРИД ВРЗ  
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

**ИНВЕСТИТОР:**

**Група сопственици на КП 2751/4, КП 2751/5, КП  
2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1,  
КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 И КП  
2756/7 ВО КО КОЊСКО**

**ИЗРАБОТУВАЧ:**

**д-р Наталија Ацеска  
Овластен експерт за стратегиска оцена на  
животната средина**

**ОДГОВОРНО ЛИЦЕ:**

**д-р Наталија Ацеска  
Овластен експерт за стратегиска оцена на  
животната средина**

**СОРАБОТНИЦИ:**

**Игор Снегар д-р  
Дарко Ангелески д-р**

**ДАТУМ:**

**ЈУЛИ, 2020 година**

**МЕСТО:**

**Општина Охрид**

## СОДРЖИНА

1	ВОВЕД.....	6
2	ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА.....	10
2.1	ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА.....	11
3	ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	12
3.1.	СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	13
3.2.	ПЛАНСКИ ОПФАТ.....	16
3.3.	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО.....	17
3.3.1.	СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР.....	18
3.3.1.	ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРОЕН РАЗВОЈ.....	20
3.3.3.	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПЛАНСКОТО РЕШЕНИЕ.....	28
4	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	33
4.1.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА.....	33
4.1.1.	ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА.....	34
4.1.2.	РЕЛЈЕФ.....	35
4.1.3.	ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	35
4.1.4.	КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	36
4.1.5.	СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	39
4.1.6.	НАСЕЛЕНИЕ.....	39
4.1.7.	СТОПАНСТВО.....	41
4.1.8.	КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	42
4.2.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	44
4.2.1.	КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ.....	44
4.2.2.	БУЧАВА.....	44
4.2.3.	ВОДЕНИ РЕСУРСИ.....	45
4.2.4.	БИОДИВЕРЗИТЕТ.....	46
4.2.5.	ПОЧВА.....	47
4.2.6.	УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД.....	48
4.3.	СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	50
5	ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	54
6	СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	55
7	ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ.....	56
8	ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	58
8.1	ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ.....	58
8.2.	ЦЕЛИ НА СОЖС.....	60
9	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	63
9.1.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО.....	64
9.2.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ.....	64
9.3.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ.....	64
9.4.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	65

9.5.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА.....	65
9.6.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ.....	66
9.7.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЕЛЕНИЕ.....	66
9.8.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ.....	66
9.9.	ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА.....	67
9.10.	ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ.....	67
10.	МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	69
10.1.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО.....	69
10.2.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ.....	69
10.3.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ.....	69
10.4.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	70
10.5.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА.....	70
10.6.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ.....	70
10.7.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО.....	71
10.8.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ.....	71
10.9.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА.....	72
10.10.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ.....	72
10.11.	МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ.....	72
11	АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	74
12.	АЛТЕРНАТИВИ.....	83
13.	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ.....	84
14.	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ.....	89
15.	ЗАКЛУЧОЦИ.....	97
15.	ПРИЛОЗИ.....	98
16.1.	ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ.....	99
16.2.	ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА.....	100
16.3.	РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ОВЖС И СОВЖС.....	102
16.4.	МИСЛЕЊЕ ОД МТВ ЗА ПОТРЕБАТА ОД ПОСТАПКА ЗА СОЖС ЗА ЛУПД.....	106
16.5	СКИЦИ, ШЕМАТСКИ ПРИКАЗИ.....	107

## 1. ВОВЕД

Основа за изработка на оваа ЛУПД се издадените Услови за планирање на просторот со тех.бр. S09717 од октомври 2018 год. изработени од Агенцијата за планирање на просторот, а кои произлегуваат од Просторниот план на РМ, односно Решението за Услови за планирање на просторот од Република Македонија, Министерство за животна средина и просторно планирање под бр. УП 1-15 1423/2018 од 30.10.2018 год.

Планската документација е изработена согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр. 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 144/12, 55/13, 163/13, 42/14), Правилникот за поблиската содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл. весник на РМ бр.78/06, 37/14) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12, 126/12, 19/13, 95/13, 167/13, 37/14, 125/14 и 148/14).

Согласно на горенаведеното се отпочнува постапка за изработка на Урбанистичка планска документација согласно член 50, став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ бр.51/05), и Измени и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ бр.137/07, бр.91/09, 124/10, 18/11, 53/1 и 144/121), врз основа на систематското анализирање на постојната состојба и нејзино дефинирање, насоките и решенијата од планската документација од повисоко ниво и согледување на можни концепти на просторна организираност на површините за градба и целокупниот простор на опфатот, односно утврдување на плански претпоставки за идните потреби на граѓаните, кои се појавуваат како корисници на просторот и инфраструктурата, односно нивно имплементирање во можен планиран развој.

Во текот на анализата констатирано е дека во подрачјето со изградбата на комплексот, треба да го поттикне локалниот стопански развој, како и да обезбеди поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Со реализација на овој ЛУПД ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социоекономската положба на одреден број на жители од општината Охрид. Важно е да се спомне дека локацијата има многу добра местоположба од аспект на понатамошно раздвигување на економијата кон населените места кои гравитираат кон овој патен правец.

Врз основа на член 65, став (4) од Законот за животна средина (Сл. Весник на Република Македонија бр. 53/2005, 81/2005 и 24/2007), Владата на Република Македонија, на 20.11.2007 донесе „Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето“.

Според оваа Уредба, стратегиска оцена се спроведува за планските документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето. Стратегиска оцена треба да се направи и на Националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието на проектот врз животната средина, како на национално така и на локално ниво.

Стратегиска оцена претставува процедура за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Стратегиската оцена на животната средина е процес во кој се предвидуваат одредени мерки, кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи.

Преку навремено спроведување на постапката за стратегиска оцена на животната средина се обезбедува идентификување на сите можни негативни и позитивни влијанија на целите на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

ЕУ Директивите и националното законодавство апелираат да стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ како процес се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел целите на животната средина навреме да се земат во предвид при дефинирање на целите на самиот плански документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој. Стратегиската оцена треба да ги земат предвид сите влијанија врз животната средина и притоа се стреми:

- Да овозможи вградување на аспектите на животната средина во процесот на урбанистичкото планирање
- Да ја зголеми ефикасноста при донесување на одлуки во однос на заштита на животната средина;
- Да обезбеди интегриран приод кон животната средина;
- Да го овозможи учеството на јавноста и консултирање со јавноста во процесот на донесување на одлуки;
- Да ја поттикне меѓусекторската соработка;

- Да се вградат одредбите на одржливиот развој (економски, социјални и еколошки аспекти).

Изработката на извештајот за стратегиска оцена на Урбанистичка планска документација врз животната средина, беше изработен од експертски тим и овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина, д-р Наталија Ацеска со соработници во периодот од Јуни - Јули 2020 година.

## **2. ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА**

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

Стратегиската оцена претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидениот планскиот документ врз животната средина, но пред носење на одлуката за негово усвојување. Процесот на стратегиска оцена опфаќа:

- ✚ Подготовка на Извештај за стратегиска оцена каде што значајните влијанија од планскиот документ се идентификувани и оценети;
- ✚ Консултации со засегната јавност, органот надлежен за работи од областа на животната средина и останатите органи засегнати со имплементацијата на планскиот документ;
- ✚ Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- ✚ Земање предвид на заклучоците од Извештајот и консултациите при финализирање на нацрт планскиот документ;
- ✚ Објавување на одлуката за усвојување на планскиот документ и како стратегиската оцена влијаела врз усвојувањето на документот.

### **2.1. ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА**

При подготовка на извештајот за Стратегиска оцена на влијанието од реализацијата на урбанистичкиот план, експертскиот тим ја примени стандардната методологија, која се состоеше од следните чекори:

- Состанок со одговорните лица на инвеститорот;
- Посета на локацијата и проучување на теренот;



- Анализа на сегашната состојба со животната средина на предметниот опфат и неговата непосредна близина;
- Идентификување на медиумите и областите на животната средина кои би биле најосетливи при реализацијата на планот;
- Анализа на урбанистичката планска документација, намената на земјиштето и планираните функции на планскиот опфат;
- Идентификување на веќе постоечките дефинирани цели за заштита и унапредување на животната средина во стратешки документи, како на локално така и на национално ниво;
- Идентификување на потенцијалните негативни влијанија врз здравјето на човекот и животната средина од реализација на деталната урбанистичка планска документација;
- Оценка на позитивните и негативните влијанија и анализа на значењето, времетраењето и штетноста на истите;
- Предлог мерки за спречување, намалување и ублажување на влијанијата на урбанистичката планска документација врз животната средина;
- Креирање на План за мониторинг на реализација на предложените мерки

Во подготовката на извештајот за стратегиска оцена на урбанистичката планска документација за изградба на ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид, врз животната средина, беше користена многубројна литература од оваа област, и тоа: националната легислатива, стратешки локални и национални документи, урбанистичка планска документација, извештаи од меѓународни институции од оваа област и др.

### **3. ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ**

#### **3.1. СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ**

Со Просторниот план на Р.Македонија се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат условите за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесување на Просторниот план на Р.Македонија (на седницата на Собранието на РМ одржана на 11. 06. 2004 година) донесен е и Закон за спроведување на Просторниот план на РМ (Сл. весник на РМ, бр. 39/04), со кој се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведувањето на

Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на истиот. Просторниот план се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови за региони, за подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населени места и друга локална урбанистичка планска документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со законот.

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ бр.91/09), согласно член 50-а, се дава нова можност за иницијативи за изработка на Локална Урбанистичка Плански документ, кои може да бидат доставени од физички или правни лица како инвеститори до Општината, за кои Општината треба да изготви соодветна Планска програма. Со Планската програма треба да се утврдат условите прецизирани со законот, а кои се однесуваат за предметната градежна парцела за која се однесува иницијативата за изработка на ЛУПД. Постапката за изготвување на урбанистичката планска документација треба да е во координација со Просторниот План на Република Македонија и Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (Сл.весник на РМ бр.39/04). За предметниот плански опфат досега не е работена планска документација. Со изработката на планска документација, ЛУПД за формирање градежна парцела по барање на приватен инвеститор истиот ќе може да го оствари правото за градба согласно планската документација.

Планската документација ќе се работи согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ бр.51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11 и 144/12), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ бр.63/12) и Правилникот за поблиска содржина, размер и начинот на графичката обработка на урбанистичките планови (Сл.Весник на РМ бр.78/06).

Причина за изработка на ЛУПД е токму ширењето на малото стопанство и комерцијални објекти, на овој дел од општината. Со оваа ЛУПД ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социо-економската положба на одреден број на жители од општината Охрид.

Урбанистичка планска документација е изготвена согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на Р. Македонија бр. 24/08), Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл.весник на Р.М.78/06) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.весник на Р.М. бр. 78/06 и 140/07).

Согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, ЛУПД како плански документ се изработува во две фази односно како Нацрт планска документација и Предлог планска документација. Урбанистичката планска документација

согласно Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл.весник на РМ бр. 78/06) се состои од:

**Документациона основа која содржи:**

- Географски и геодетски карактеристики на подрачјето на планскиот опфат;
- Историјат на планирање и уредување на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина;
- Податоци за природни чинители и создадени вредности;
- Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура;
- Графичка документација.

**Планска документација која содржи:**

- Вид на планот и опис на планскиот опфат;
- Извод од услови за планирање на просторот;
- Планска програма;
- Опис и образложение на планско-проектниот концепт;
- Ифраструктурни системи;
- Мерки за заштита и спасување;
- Технички услови и начин на градба;
- Услови за изградба;
- Графички прилози.

Согласно со Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ бр.91/09), согласно член 50, со урбанистичка планска документација може да се врши уредување и користење на просторот со определување на градежна парцела во и вон планскиот опфат, како и уредување и користење на просторот во рамките на формирана градежна парцела, за градби утврдени со закон.

### **3.2. ПЛАНСКИ ОПФАТ**

Градежната парцела 1 за која треба да се изработи ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид се наоѓа од левата страна на регионалниот пат Р-1301 (Охрид - Св. Наум граница со Р. Албанија) на постоен пат во подножјето на планината Галичица, на приближно

270м оддалеченост од брегот на Охридското Езеро (воздушна линија). Опфатот се наоѓа во близина на вилската населба "Исток" и с. Долно Коњско, поточно во непосредната близина на неколку изведени хотели и хотелски сместувања.

Географската положба и атрактивноста на локацијата и добрата сообраќајна поврзаност даваат можност да на овој простор се изградат објекти со намена времено сместување - викенд куќи кои ќе придонесат за развојот на туризмот во Охридскиот регион.

Во границите на градежната парцела 1 влегуваат катастарските парцели КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско.

Границата на планскиот опфат почнувајќи од најсеверната точка се движи кон исток по југозападната граница на КП 2752/3, КП 2751/1 И КП 2756/6, на источната страна се движи по западната граница на КП 2758/2, на југоисток по северозападната граница на КП 2756/4, на југозапад се движи по североисточната граница на КП 2756/3, КП 2752/5, КП 2754/4 и КП 2754/3, на запад по источната граница на КП 2751/3 и на северната страна по дел од јужната граница на КП 2751/1 и КП 2753/2.

Планскиот опфат е расположен на терен во пад и тоа на северо исток од кота 733.83мнв кон југо запад до кота 724.66 мнв и северо запад од кота 729.89мнв до 725.93 мнв на југоисток. Планскиот опфат зафаќа површина од 1967.82 м<sup>2</sup>, односно 0.2 ха.

Пристапот (колски и пешачки) во градежната парцела 1 е од постоен пат, кој и води до повеќе постојни објекти со намена домување А, поврзан со постоен асфалтиран пат кој се исклучува од регионалниот пат Р - 501 ( Охрид - Свети Наум - Република Албанија), преименуван со Одлука за категоризација на државните патишта ("Службен весник на РМ"133/11, 150/11, 20/12) во Р1301 Охрид (врска со А3) - Свети Наум - гр. со Р. Албанија.

### **3.3. НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО**

Според ГУП на град Охрид, намената на просторот во границите на планскиот опфат планиран е развој на: Б- Комерцијални и деловни намени; Б5-Хотелски комплекси. Урбанистичка планска документација е базирана на концептот со кој се дефинирани точните граници на градежната парцела, дефинирани се површини погодни за изградба на објектите во состав на планскиот опфат улица за подобра сообраќајна поврзаност на објектот со околната средина.

Согласно Условите за планирање на просторот, предметниот плански опфат на градежната парцела 1 е планиран со група на класа на намена Домување - А, класа на намена времено сместување - А4, а при спроведувањето на условите планирани се објекти - викенд куќи.

### 3.3.1. СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР

Во градежната парцела е предвидена површина за градење со група на класа на намена Домување - А, класа на намена времено сместување А4, односно изградба на викенд куќи.

Со оваа ЛУПД предвидена е површина за градење која во понатамошна постапка ќе се разработи со Архитектонско - урбанистички проект, во согласност со член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) ќе се предвидат објекти - викенд куќи почитувајќи го Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање ("Сл. весник на РМ", бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

#### Водоснабдување

Согласно доставените информации и податоците од ПРОАКВА Р.Е. Водовод - Охрид - Меѓуопштинско претпријатие за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадните и атмосферски води на општините Охрид и Струга и заштита на Охридското Езеро број 09-828/1 од 22.04.2019 год, дадената локација не располага со водоводна мрежа. Објектите околу самата локација поседуваат индивидуални приклучоци кои што се земани од хотелите "Лаки" и "Белведере". Се препорачува за време на изведба на градежните зафати да се контактира со Техничка служба од Р.Е. Водовод – Охрид. Во непосредна близина според доставениот графички прилог има постоечка водоводна линија Ф100. Според тоа приклучувањето во инфраструктурната мрежа и приклучната точка ќе бидат дополнително одредени и усогласени со ПРОАКВА Р.Е. Водовод - Охрид - Меѓуопштинско претпријатие за снабдување со вода за пиење, одведување и пречистување на отпадните и атмосферски води на општините Охрид и Струга и заштита на Охридското Езеро при изработката на Архитектонско - урбанистички проект односно Основниот проект.

#### Фекална и атмосферска канализациона мрежа

Од добиените податоци и информации од ЈП НИСКОГРАДБА ОХРИД од Охрид бр. 09-522/2 од 24.04.2019 год, во наведениот опфат нема улична фекална и атмосферска канализација. Приклучувањето во инфраструктурната мрежа и приклучните точки ќе бидат дополнително одредени и усогласени со ЈП "Нискоградба" при изработката на Архитектонско - урбанистички проект односно Основниот проект.

## Електро - енергетска инфраструктура

Во Плански опфат од електроенергетските објекти и мрежи према податоците добиени од ЕД ЕВН Гроуп ЕЛЕКТРОДИСТИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје, Друштво за дистрибуција на електрична енергија под број 10-4080/2 од 20.08.2019 година евидентирано е дека има нисконапонски кабелски вод. Приклучувањето во инфраструктурната мрежа и приклучната точка ќе бидат дополнително одредени и усогласени со ЕД ЕВН Гроуп ЕЛЕКТРОДИСТИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје, Друштво за дистрибуција на електрична енергија при изработката на Архитектонско - урбанистички проект односно Основниот проект..

## Телекомуникациска инфраструктура

Согласно податоците и информациите од Македонски Телеком АД - Скопје (електронски комуникации), бр. 07-270120/1 од 03.05.2019 год. на предметното подрачје на источната, на јужната и југозападната страна на опфатот има подземни, ТК кабел и ТК канализација, како и да се предвиди коридор за поставување на кабелска комуникациска инфраструктура на МКТ и пристапна точка за поврзување на планираниот објект. За градежната парцела ќе биде потребно да се обезбеди телефонска мрежа. Бројот на корисниците како и распоредот на нивното поврзување ќе се дефинира со изработка на архитектонско урбанистички проект. Телефонските водови ќе бидат вкопани во инфраструктурните коридори, а при премин под сообраќајниците, ќе бидат поставени во армирано бетонски канали. Притоа неопходно е да бидат запазени сигурносните растојанија предвидени со позитивната законска регулатива. Новите технологии во сферата на комуникациските дигитални системи ќе бидат имплементирани во зоната, зависно од барањата на корисниците.

Приклучувањето во инфраструктурната мрежа и приклучната точка ќе бидат дополнително одредени и усогласени со Македонски Телеком АД - Скопје (електронски комуникации) при изработката на Архитектонско - урбанистички проект односно Основниот проект.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на аспекти и максимално почитување на вредностите на културното и природното наследство согласно Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) со Акциски план, предметниот простор се наоѓа во граници на III заштитна зона согласно поделбата направена врз основа на природното наследство (Т. 9.2.1.3).

Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски посеји, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866 m н.в. и надворешната граница на првата

заштитна зона. Во оваа зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

**Забранети активности во заштитната зона III:**

- интензивно земјоделско производство со примена на арско, хемиско ѓубриво и пестициди кои ги загадуваат површинските и подземни води;
- зголемување на урбаните опфати на населбите за не повеќе од 20%;
- изградба на инфраструктурни градби, освен кога проектите се од јавен интерес и кога за нив се спроведува стратегиска оценка и/или оценка за влијание врз животната средина и социјалните аспекти, како и оценка на влијанието врз културното наследство;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ги загорзат исклучителните вредности;

Предметниот простор согласно зонирањето од аспект на заштита на културното наследство на Охридскиот регион пропишан во Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) со Акциски план, е дел од зоната III – д (урбани опфати надвор од градот и надвор од селата) – Т. 9.2.2.3. Новите урбани опфати (зона III-д) да се формираат како логична целина околу веќе постоечки објекти со урбанистички план вон населено место.

**Забранети активности во заштитната зона III-д:**

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба објекти повисоки од П + 3 ката и поголем процент на изграденост од 40%;
- реконструкција на легално изградените станбени објекти во постојниот габарит;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загорзат исклучителната вредност.

Надвор од градските подрачја (надвор од опфат на ГУП), со исклучок на крајбрежниот појас, во согласност со насоките и критериумите утврдени во Просторниот план на Охридско-преспанскиот Регион, може да се планираат:

- инфраструктурни градби (првенствено со користење на постојните траси и коридори за да се заштитат шумите и земјоделското земјиште, односно уништувањето на интегритетот на природните структури создадени од човекот со задолжително изработување Стратегија за оценка на влијанието врз културното наследство);
- активности кои ќе ги подобрат условите за живеење и стопанисување преку ревитализација на руралните населби преку принципот на интегрален развој и потребите на селскиот и екотуризам (во согласност мерките на заштита и со претходна согласност од надлежните институции);

- реконструкција на легално изградени станбени објекти во постојниот габарит.

### **3.3.2. ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ**

Согласно планската документација, сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштита на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини со послаби бонитетни класи.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој;
- рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација;
- насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштита на животната средина;
- создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Основни определби на Просторниот план на РМ се:

- Заштита на земјоделското земјиште, со стриктно ограничување на трансформација на земјиштето од I - II бонитетна класа за



неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

- Реализација согласно принципите за заштита на животната средина и одржлив локален и национален развој.
- Ефикасна инфраструктурна опременост на градовите и околните места - фактор за гравитациско влијание и поврзаност со поширокото опкружување.
- Можносите за просторен развој ги дефинираат насоките поставени како дел на развојот.

Со анализата на постојна состојба, потребите на Општината и корисниците на предметниот локалитет треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Планските одредби (Општи и Посебни услови за градбата) од текстуалниот дел од ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид, се дел од Изводот од ЛУПД за изработка на Архитектонско урбанистички проект во понатамошната постапка за сроведување на истата, а согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање ("Службен весник на РМ" бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во планскиот опфат предвидени се следните намени со определените површини и учество во вкупната структура на површините:

Намена на површини	Површина	%
Плански опфат	1967.82	100
Времено сместување (А4)	1967.82	100

Површина за градба наменета за времено сместување - класа на намена А4, за изградба на викенд куќи. А4 - времено сместување - викенд куќи;

## Градежна парцела 1

Во градежната парцела се планира површина за градба, за изградба на на викенд куќи (времено сместување - А4). Реализацијата на градежната парцела ќе биде со изработка на архитектонско-урбанистички проект согласно член 51 од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18),

- Површината на градежната парцела изнесува 1967.82 м<sup>2</sup> ;
- Површината за градење изнесува 786.44 м<sup>2</sup>
- Вкупна етажна површина за градење изнесува 3145.76 м<sup>2</sup>,
- Процент на изграденост на земјиштето изнесува 39.97%
- Максимална спратност П+2+Пк
- Максимална височина на градбата изнесува 10.20м
- Колски пристап од постојниот пат
- Паркирањето ќе се реши во границите на градежната парцела (бројот ќе се определи со изработката на Идејниот односно Основниот проект).

Зеленило: Просторот надвор од површината за градење да се уреди партерно и озелени со парковско зеленило.

Во состав на градбата е можно предвидување на компатабилна намена Б1, Б3, В2 и Д3 дадена во класи на намени во Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), но не повеќе од 30% од површината на основната намена.

Паркирање: Потребата за паркирање ќе се обезбеди во сопствена градежна парцела. Бројот на паркинг места ќе се дефинира со Идејниот односно Основниот проект, во согласност со членот 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Целосно почитување на член 40 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) со кој се дефинира диспозицијата на површините за градење и отворите на истите кој ќе претсавува основен предуслов за максимално дозволена висина и површина за градба при добивање на Одобрението за градба.

Нумеричките податоци за планскиот опфат на градежната парцела 1 можат да се дадат за планираната површина за градба, планираната вкупна бруто

изградена површина, максимална катност и сл. Урбанистичките параметри се претставени табеларно и прикажани на крајот од овој текст. Основни планерски параметри од ЛУПД за Планскиот опфат

содржини	големини
ПЛАНСКИ ОПФАТ-----	1967.82 м <sup>2</sup>
ПОВРШИНА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА-----	1967.82 М <sup>2</sup>
ПОВРШНИ ЗА ГРАДЕЊЕ -----	786.44 М <sup>2</sup>
ВКУПНА ЕТАЖНА ПОВРШИНА ЗА ГРАДЕЊЕ -----	3145.76 М <sup>2</sup>
Р-ПРОЦЕНТ НА ИЗГРАДЕНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕТО -----	39.97%
КОЕФИЦИЕНТ НА ИСКОРИСТЕНОСТ НА ЗЕМЈИШТЕТО -----	1.6
МАКСИМАЛНА БРОЈ НА СПРАТОВИ-----	П+2+ПК
МАКСИМАЛНА ВИСИНА НА ГРАДБИТЕ-----	10.20 М

Систематизирани нумерички вредности кои произлегуваат од планското решение и постојната состојба во документационата основа на планот можат да се дадат само за површината на градежната парцела, површината за градба, намената и висината.

- Површината на градежната парцела е П=1967.82 м<sup>2</sup>.
- Површината за градба П=786.44 м<sup>2</sup>.
- Вкупно етажна површина за градење 3145.76 м<sup>2</sup>,

Катноста на површината за градба е П+2+Пк, со максимална висина од 10.20 М.

#### НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА						ПОВРШИНА ЗА ГРАДБА						
број на градежна парцела	класа на парцела	коопативни или основни ктвали на парцела	макс. допуст. % на изградба на парцела	површина на парцела м2	вид на градба	површина за градење м2	макс. височ. на градбата до волу м	број на спратови	вкупна етажна површина на градење м2	процент на изградба на земјиштето %	коефициент на изградба на земјиштето	макс. височ. на градбата м
1	A4	B1 B3 B2 D3	30%	1967.82	ВИКЕНД КУКИ	786.44	10.20	П+2+ПК	3145.76	39.97	1.6	градба на парцела

**\* бројот на паркинг места ќе се утврди со идејниот проект односно основниот проект**

## ОЗЕЛЕНУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНАТА ПАРЦЕЛА СО БИЛАНСИ

СИМБОЛ	ЗНАЧЕЊЕ	ПОВРШИНА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА м <sup>2</sup>	ПОВРШИНА НА ЗАПЕНИЛО м <sup>2</sup>	ПРОЦЕНТ НА ОЗЕЛЕНУВ. %
	ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	1967.82		100.00
1	ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА ЗА ВИКЕНД КУКИ	1967.82	1181.38	60.03

## ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА СО БИЛАНСИ

СИМБОЛ	ЗНАЧЕЊЕ	ПОВРШИНА м <sup>2</sup>	ПРОЦЕНТ %
	ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	1967.82	100.00
1	ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА ЗА ВИКЕНД КУКИ	1967.82	100.00

При планирање на површината за градба во рамките на градежната парцела, дозволената вредност на процентот на изграденост на локацијата, односот меѓу површината за градење и површината на парцелата помножено со 100 изнесува:

- А4 - времено сместување, односно викенд куќи: 39.97%, со максимална висина од 10.20 м према дадените пресеци А-А, Б-Б и В-В и максимална спратност од П+2+Пк
- Површина на градежна парцела 1967.82 м<sup>2</sup>
- Површина за градба 786.44 м<sup>2</sup>
- Вкупна етажна површина за градба 3145.76 м<sup>2</sup>

Максималните дозволени вредности на параметрите, се условени со обезбедување на потребен број на паркинг места - согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање ("Сл.весник на РМ", бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) обезбедени во рамките на градежната парцела

Уредувањето на дворното место е обврска на инвеститорот. Ова подразбира уредување на дворот со ниско, средно и високо зеленило, поплочени патеки околу објектот, дефинирање на место за корпи за отпадоци и сл.

Пристапот (колски и пешачки) во градежната парцела 1 е од постоен пат, кој и води до повеќе постојни објекти со намена домување А, поврзан со постоен асфалтиран пат кој се исклучува од регионалниот пат Р - 501 ( Охрид - Свети Наум - Република Албанија), преименуван со Одлука за категоризација на државните патишта ("Службен весник на РМ"133/11, 150/11, 20/12) во Р1301 Охрид (врска со А3) - Свети Наум - гр. со Р. Албанија.

Тоа значи дека сообраќајно градежната парцела преку останатата сообраќајна мрежа од улици се поврзува со главните текови на патна мрежа во Република Македонија. Потребата за паркирање - ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела, согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање ("Службен весник на РМ", бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

За групи на класи на намени А - домување

А0, А1 и А2 - Домување во станбени куќи и згради

- за станбени куќи со посебен режим на користење и заштита потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата.
- за станбени куќи по едно паркинг место на една станбена единица;
- за станбени згради лоцирани во централни градски подрачја едно паркинг место по станбена единица, а во нецентрални градски подрачја на 80 м<sup>2</sup> од вкупно изградената станбена површина по едно паркинг место.
- за станбени згради со станови за лица со социјален ризик и други ранливи групи кои се градат по програма на Владата на Република Македонија, програма на советите на општините, програма на советите на општините во град Скопје и програма на советот на град Скопје: 0.25 паркинг места за секој 45 м<sup>2</sup> станбена површина.
- А4 - Времено сместување

Потребниот број паркинг места се одредува со проектна документација во зависност од потребите за градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена.

За сите градежни парцели важат следните мерки за заштита.

Согласно Законот за одбрана (Сл.весник на РМ,бр. 42/01),Законот за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ, бр. 36/04, 49/04, 86/08), Законот за пожарникарство (Сл. Весник на РМ, бр. 67/04), Законот за управување со кризи (Сл. Весник на РМ, бр. 29/05), задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се оснивани.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите (Сл. Весник на РМ бр.105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија. Согласно членовите 13,14,34,35 од Законот за заштита и спасување (Сл.весник на РМ бр. 36/04, 49/04 86/08) потребно е да се реализираат заедничките одредби од глава VIII. Мерките за заштита и спасување , односно членовите 51,53,54 и 61 од Законот.

Основните цели на политиката за заштита и унапредување на животната средина мора да се интегрираат во сите развојни, стратешки и плански програмски документи кои ги донесуваат органите на државата и општината.

Право и должност на Р. Македонија, Општината, како и на сите правни и физички лица е да обезбедат услови за заштита и унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина, регулирано со:

- Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 63/16);
- Закон за заштита на природата ("Службен весник на РМ" бр: 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 39/16);
- Закон за квалитетот на амбиентниот воздух ("Службен весник на РМ" бр. 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпад ("Службен весник на РМ" бр. 51/11, 123/12, 147/13,163/13, 51/15,146/5, 192/15 и 63/16);
- Закон за заштита од бучава во животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13);
- Закон за водите ("Службен весник на РМ" бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11,44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
- Уредба за класификација на водите ("Службен весник на РМ" бр. 18/99);
- Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води ("Службен весник на РМ" бр. 18/99);
- Уредба за спроведување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оценка на влијанијата врз животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 74/05);
- Правилникот за општи правила за постапување со комуналниот и други видови на неопасен отпад ("Службен весник на РМ" бр. 147/07);
- Комунален ред на Општина Охрид бр. 07-2676/25 од 10.06.2013 година;

Заштитата и унапредувањето на животната средина е систем на мерки и активности (општествени, политички, социјални, економски, технички, образовни и др.) со кои се обезбедува подршка и создавање на услови за заштита од загадување, деградација и влијание врз одредени области на животната средина.

Целокупната активност во оваа област ќе се насочува кон обезбедување на непречен просторен развој, при едновремена заштита на квалитетна, здрава и хумана средина за живеење и работа.

Со цел да се обезбеди заштита на животната средина преку запазување на поставените стандарди, потребно е да се има во предвид следното:

- Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 74/05), потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оценка на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина;
- Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот;
- Согласно законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Предвидување на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води;
- Заштита, унапредување и адекватно користење на природните предели, амбиентите и пејсажите во предвидениот простор.

Напомена: Создавачот или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

#### 4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Заради дефинирање на целите на заштитата на животната средина во постапката на Стратегиската оцена на урбанистичка планска документација (цели на СОЖС), беше извршен преглед и анализа на карактеристиките на подрачјето планирано за изградба на стопански комплекс, карактеристики на локација и тоа: географска положба, релјеф, геолошки карактеристики, климатски и сеизмички карактеристики, население, стопански развој и културно-историско наследство. Посебно внимание е посветено на карактеристиките на животната средина, односно анализа на најосетливите елементи кои би можеле да бидат афектирани од реализацијата на овој плански документ.

##### 4.1. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА

Градот Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија, лоциран на североисточниот брег на Охридското Езеро, на надморска височина од 695 м и е најголем град на брегот на Охридското Езеро кое се проценува дека е старо на околу 3 милиони години, кое е едно од најстарите езера на светот. Охрид претставува главен туристички, културен и духовен центар на Република Македонија.





#### 4.1.1. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните магистрални патишта:

- Магистрален пат М4 Охрид-Кичево-Скопје со должина од 176 км;
- Магистрален пат М5 Охрид-Битола-Скопје со должина од 235 км.

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните регионални патишта:

- Регионален пат Р501, Охрид-Св.Наум, 29 км;
- Регионален пат Р420, Охрид-Струга, 14 км.

На територијата на општина Охрид се наоѓа и аеродромот Охрид кој се наоѓа на 9 км од градот, на магистралниот пат Струга-Кичево-Скопје. Опслужното подрачје на Охридскиот аеродром ги опфаќа и општините: Ресен, Струга, Охрид, Битола, Прилеп, Кичево, Дебар, Македонски Брод и Демир Хисар.

ПАТНА МРЕЖА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

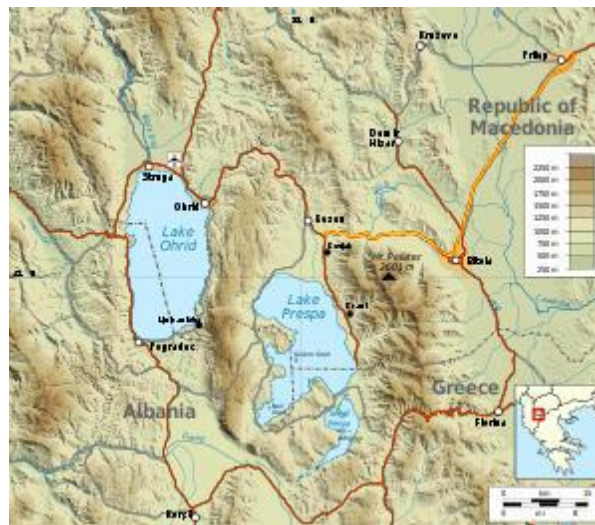


#### 4.1.2. РЕЛЈЕФ

Градот Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија и е расположен на надморска височина од 695 м. Охрид е сместен помеѓу високите

планини Јабланица и Мокра Планина од запад и Галичица од источната страна. Од особено значење во општина Охрид е Охридското Езеро, кое најубаво, најголемо и најатрактивно во Република Македонија.

Географски граници на Охридската котлина од исток се планините Галичица и Петрино, од запад Мокра и Јабланица. Котлината е поделена на два дела кои се различни по површина. На југ поголемиот дел го зафаќа езерото, а кон север се простира плодната равнина, односно Охридското поле. Југоисточниот дел од просторот се карактеризира со разноврсност на рељефот, а преовладува ридско - планински терен. Крајбрежниот дел до патот Охрид - Св. Наум е со блага косина до 10%, исклучок прави возвишението кај Горица каде падовите се од 25% до 60%. Просторот источно од патот Охрид - Св. Наум е ридско планински со интересни конфигурациски делови и падови од 20% до 70%.Најмаркантна рељефна форма е планината Галичица со висина од 2.288 м со стрмни страни, длабоки долови и клифови кон езерото.



Охридското подрачје ја преживеало езерската фаза. Езерскиот басен во намален обем се задржал и до денеска. Иако со спласнувањето езерото е доста намалено се уште е во полн живот. Причина за тоа е тонењето на гребенот што продолжува и денеска, а со што може да се објасни големата длабочина на езерото (286 м) поради што е едно од најдлабоките езера во Европа. Релефните карактеристики влијаат врз територијалниот распоред на населбите, содржините и дејностите во нив, проектирањето на сообраќајниците, распоредот на пејсажот, разместеноста на растителните заедници, па затоа при планирањето на просторот треба да се има предвид значењето на рељефот во целина.

### 4.1.3. ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Матичниот супстрат во содејство со остантите педогенетски фактори (вегетација, клима, рељеф, време и др.) има мошне големо значење за одредување на правецот и текот на педогентските процеси во почвата. Од карактерот на матичниот супстрат зависат многу својства на почвата, особено далобочината, физичките и хемиските својства, минералниот состав и правец на еволуција на почвата. Според геолошките испитувања кои се правени на оваа територија од Геолошкиот Завод - Скопје, карпестите маси кои се со различна старост и минеролошки состав можат да се групираат во следниве геолошки формации:

- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

### Едафски карактеристики

Почвата како природно историско тело настанува како последица на заедничкото комплексно делување на сите педогентски фактори (клима, вегетација, матичен супстрат, живите организми, рељеф, времето и човекот). Факторите кои влијаат на образување на почвите и нивната натамошна еволуција, како и нивните својства се многубројни и се во најтесна корелација со условите на средината. Поради големата хетерогеност на природните услови (климатските, орографските, геолошко-петрографските, хидрографските, вегетацијските и времето) на територијата на Охрид се образувани поголем број на почвени типови и поттипови.

Систематската припадност на почвите во Охрид според најновата прифатена класификација (Филиповски \.; Шкориќ А.; и др. 1985 година) е следнава:

Класа: Неразвиени почви со Профил А - С

1 тип Литосоли

2 тип Регосоли

Класа: Хумусно - акумулативни почви со профил А – С

3 тип Рендзина

4 тип Варовничко-доломитна црница (калкомеланосол)

поттип органогена, органоминерална и браунизирана.

5 тип Хумусно-силикатна почва (Ранкер)

поттип проторанкер, зрел ранкер и браунизиран ранкер.

Класа: Камбични почви со профил А - (В) - С

6 тип Еутрично-кафеави почви (еутричен камбисол)

7 тип Циметни почви (хроничен камбисол)

8 тип Кафеава почва врз варовник и доломит (камбисол)

9 тип Црвеници (тера роса)

В Преталожени почви

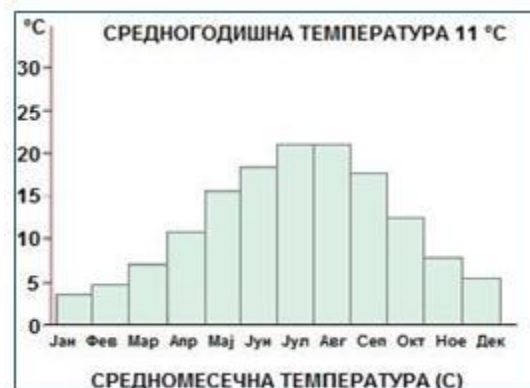
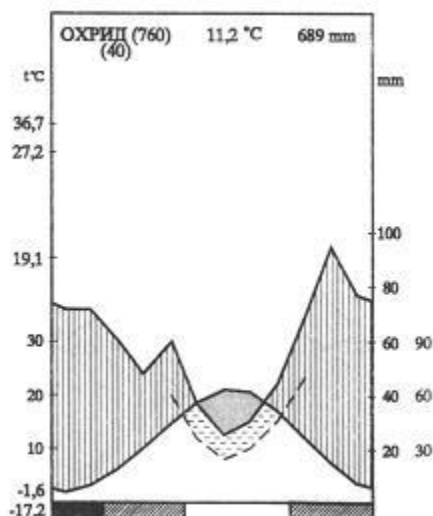
10 тип Алувијални почви

11 тип Делувијални почви

Во приобалниот дел на езерото, во појас со ширина од 500-600 м преовладуваат езерски седименти: ситнозрн шљунак, песок и муљевити творевини кои што имаат изедначена гранулација и заобленост на зрната. Овие седименти се постојано заситени со вода што влијае врз формирање на неповолни физички својства на тлото. Вакви терени се среќаваат на дел од комплексот Горица.

#### 4.1.4. КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Охридско-преспанскиот регион се карактеризира со прилично хетерогена орографија која од своја страна условува модифицирање на климатските општи карактеристики, додека огромните водни природни акумулации Охридското и Преспанското Езеро, се посебни климатски модификатори кои одредуваат посебен режим на некои метеоролошки елементи. Поради отвореноста на подрачјето, преку долината на Црн Дрим кон север, во зимските месеци продираат студени воздушни маси кои ја снижуваат температурата на воздухот, додека во текот на летниот период имаме продор на медитерански влијанија. Во топлиот дел на годината езерата акумулираат топлина, а во студениот дел на годината особено во првите зимски месеци, акумулираната топлина се ослободува и го затоплува воздухот, со што значително се зголемуваат просечните месечни температури. Охридското Езеро лежи на пониска надморска височина и е значително поизразен модификатор на климата од Преспанското Езеро, што се должи на температурата на водата која во Охридското Езеро е доста потопла преку целата година.



Охридскиот регион не е многу оддалечен од Јадранското Море (110 км по права линија-воздушно растојание), па би можело да се очекува режим со изразена приморска клима, но високите планински масиви кои се издигаат (околу 2.000 мнв) го оградуваат регионот од запад, југ, југоисток, запирајќи го влијанието на Јадранското Море, така што климата во Охридскиот регион е умерено континентална, модифицирана според локалните влијанија, но и со делумни влијанија на медитеранската клима што предизвикува специфичност на метеоролошките елементи, а особено температурата на воздухот. Исто така, влијание има и надморската височина на Охридското Езеро со просечна височина на езерското огледало од 693,5 мнв. Средногодишната просечна температура изнесува 11°Ц, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2°Ц и 34,4°Ц. Просечната зимска температура изнесува 2,7°Ц, додека просечната летна температура изнесува 19,6°Ц. Најниската средномесечна температура, забележана во јануари, од -17,2°Ц, е апсолутниот минимум.

Просечно во Охрид се јавуваат 73 летни, а само 11 тропски денови. Поради поголемата надморска височина на котлината, непосредната близина на високите планини, Галичица и Јабланица, како и поради локалните воздушни струења, во летните месеци ноќите се свежи, додека дневните релативно високи температури се лесно подносливи. Врнежите во регионот се условени од медитеранскиот плувиометриски режим. Поголемиот дел од годишните врнежите паѓаат во ладниот дел на годината, со максимум во доцна есен, а помал во топлиот дел на годината, со минимум во летните месеци. Врнежите се, главно, од дожд, а сосема мала количина од снег.

Просечните средногодишни врнежи од дожд во Охрид изнесуваат 703 мм, додека, пак просечните врнежи од дожд во околината на езерото изнесуваат приближно 759 мм годишно. Во Охрид најврнежлив месец е ноември - 98,4 мм, потоа декември и јануари со по 78,9 мм, односно 76,4 мм, додека со најмалку врнежи се јули - 23,2 мм и август - 29,1 мм. Снегот се јавува секоја година (зимски месеци), но снежната покривка е со кратко траење. Снегот се јавува од ноември заклучно со април и просечно годишно има 19 денови со снежна покривка. Максималната височина на снежната покривка изнесува 64 см, измерена на 14 јануари 1963 година, потоа 54 см на 25 февруари 1965 година итн. Најдолготраен непрекинат период со снежна покривка изнесува 29 дена, од 15 јануари до 12 февруари 1963 година.

Охридската котлина се одликува со посебен режим на ветрови, што е условено од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, овде се јавуваат и ветрови со локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина. Ветровите во Охридската котлина имаат и свои локални називи, било според правецот на дувањето или називи што им ги дале охридските рибари. Овие

локални ветрови имаат влијание на општиот распоред и зачестеноста на правците на ветровите во котлината. Така, според мерењата на мерниот пункт Охрид, во овој дел преовладува северниот, југозападниот и јужниот ветер. Жестината на ветровите и мирните периоди исто така, се менуваат во текот на денот, особено во летниот период. Утрата се карактеризираат со доминација на северните ветрови и тишините. Состојбата целосно се менува попладне, кога ветровите од југ и југоисток ги потиснуваат тишините.

Во Охрид преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297‰, просечна годишна брзина од 2,4 м/с, а максимална од 12,3 м/с. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови, а зачестеноста му е смалена во попладневните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност од 179, односно 176‰, со просечна годишна брзина од 2,9 м/с и максимална од 18,9 м/с. Тие се јавуваат преку целата година, но со најголема зачестеност се од април до јуни и дуваат преку ден до доцните вечерни часови. Северозападниот ветер е со зачестеност од 73‰, просечна годишна брзина од 1,8 м/с и максимална брзина од 15,5 м/с. Североисточниот ветер е со зачестеност од 43‰, просечна годишна брзина од 2,5 м/с и максимална брзина од 12,3 м/с. Источниот и југоисточниот ветер се со иста зачестеност од 23‰, просечна брзина од 3,1 м/с и максимална од 18,9 м/с. Охридската котлина е доста ветровита. Од вкупниот број на измерените случаи, 862‰ се со ветер од различни правци, а само 138‰ е без ветер, со тишини. Изразито ветровито се септември и октомври, со просечна зачестеност на тишини 99, односно 81‰, а мај е со најголема зачестеност на тишини, просечно 215‰. Според податоците од мерниот пункт во Охрид, просечниот мразен период изнесува 143 дена. Раниот датум на есенскиот мраз е 5 октомври, а најдоцниот датум на пролетниот мраз е 18 мај. Меѓутоа, вистинскиот просечен годишен број на мразни денови во Охрид изнесува 61 ден. Од вкупно забележаните сушни периоди, 84% се со траење од 10 до 20 дена, 6% со траење од 20 до 30 дена, 4% со траење од 30-40 дена и 7% со траење подолго од 40 дена. По сезони, најчесто се јавуваат во летните месеци (37%), потоа во есенските (28%) и најмалку во пролетните (19%) и зимските месеци со (17%). Охридската котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење (инсолација). Просечната инсолација изнесува 2.257 часови годишно или во просек 6 часа дневно, со максимум во јули (308 часови), или просечно во овој месец 10 часови дневно. Минимумот е во јануари (80 часови), или во просек 3 часа дневно. Просечната годишна облачност изнесува 5,2 десетини, таа правилно се смалува од јануари до јули, а потоа кон декември правилно се зголемува. Со вредност поголема од 6 десетини, просечната месечна облачност се јавува од ноември заклучно со април. Најоблачни месеци се трите зимски, а со најмала облачност е месецот јули, просечно 2,8 десетини. Од вкупниот годишен број на денови, 24% се ведри, 27% се тмурни, 49% се облачни.

Ведрите денови со најголема зачестеност се во јули, август и септември, а тмурните се најчести од ноември до март.

Релативната влажност на воздухот има спротивен од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна вредност е 71%, со максимум во декември и јануари (79%), а минимум во јули и август (60%). Испарувањето од слободната водна површина во Охридската котлина е поголемо одошто паднатите врнежи. Просечно годишно испарува 836 л/м<sup>2</sup>, а годишната сума на врнежи изнесува 708 л/м<sup>2</sup>. Најголемо е испарувањето во август (137), потоа во јули (132), а најмало во јануари со 27 л/м<sup>2</sup>. Маглата е ретка појава во Охридската котлина. Просечно годишно се јавуваат 5 дена со магла, главно, во трите зимски месеци.

#### **4.1.5. СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ**

Територијата на Охридскиот регион по своите сеизмички геолошки и инженерско геолошки својства е доста хетерогена. Таа се наоѓа во зоната на активно дејство на земјотреси. Крајбрежниот простор на Охридската котлина е во состав на сеизмичка активност на регионалниот расед на западната падина на Галичица, како и на сеизмички дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта (Преспа, Битола, Кичево, Елбасан - Либражди, Бerti, Корча и др.) кои имаат влијание на овој простор, со интензитет на земјотреси од 7-9° по МЦС скала. Крајбрежниот простор е сеизмички најактивен во јужниот дел, а ослабува кон север. Максималниот интензитет изнесува 9° за југозападниот и 8° по МЦС за источниот и североисточниот дел. Во склоп на овој сеизмички регион зоната на езерото се карактеризира со појава на силни и слаби земјотреси со сопствено локално жариште на длабочина од 5-30 км.

Според извршените пресметки и макро сеизмичката реонизација се претпоставува дека во овој простор можни се земјотреси со максимален интензитет од 10° во југоисточниот и 9° по МЦС скалата во источниот и североисточниот крајбрежен дел, поради што се препорачува при планирањето на градежните активности да се предвиди соодветна сеизмичка заштита.

#### **4.1.6. НАСЕЛЕНИЕ**

Градот Охрид опфаќа површина од 203 км<sup>2</sup>, а нашите податоци говорат дека според резултатите од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија, 2002 година, бројот на вкупното население во општината Охрид изнесува 55 749 жители или 256 жители на км<sup>2</sup> од кои според националноста припадност 85% се изјасниле како Македонци, а останатиот дел го сочинуваат Албанци, Турци, Срби, Власи, Роми и други, кои живеат во 16012

домаќинства и поседуваат 28437 станови. Има 14 населби (во кои не се вклучени 5 приградски населби), 5 села со помалку од 300 жители, 6 села со средна големина и 4 населби со повеќе од 800 жители. Миграционите движења особено негативно се одразуваат во случаите на мали подрачја. Тие влијаат на вкупниот број на жители, како и на структурните карактеристики на населението, а повлекуваат краткорочни и долгорочни последици. Охрид преставува еден од нашите најголеми туристички центри и како таков преставува магнет за туристите.

#### **4.1.7. СТОПАНСТВО**

Главни стопански гранки во градот Охрид се: туризам и угостителство, лесна индустрија, услужни дејности (трговија и сообраќај). Најзначајни компетативни предности на општината се: туризам (поволни климатски услови, сместувачки капацитети), патна и воздушна поврзаност (аеродром), еколошки чиста и здрава средина. На поширокото градско подрачје лоцирана е индустриска зона на градот која се протега во периферијата, во предградијата Косел и Лескоец, каде се лоцирани најголемите фабрики во Охрид. Покрај за туризам, индустриските капацитети и разновидното стопанство го прават атрактивен и за бизнис, па така последните години се повеќе странски компании од целиот свет, своите партнери и пробивот во Македонија и Европа, го прават токму преку охридските компании. Во сферата на туризмот најголеми компании се Комплекс Макпетрол и Белви, Концерн Инекс Горица и Охрид Турист, додека најголеми компании, надвор од туризмот се Амак Сп, Охридска Банка - Сосиете Женерал Групација, ЕМО, Леарница МГ и други. Гумништа - инвалидско одморалиште, населба и некропола од римско време. На 4 км од градот десно од патот Охрид - Св. Наум и западно од пештерската црква Св. Стефан при изградба на хотелот се откриени остатоци од објект, огништа и фрагменти од керамички садови. Во текот на Втората светска војна биле откриени два гроба од тегули тип „на две води“. Денес по површината на нивите и лозјата се среќаваат фрагменти од керамички садови и множество градежен материјал.

Св. Стефан - Горица, депо на средновековни монети. Во 1948 година при копање на темели за изградба на Синдикалното одморалиште се најдени византиски монети од ХИИ век. Монетите се чуваат во Заводот и музеј во Охрид.

Св. Стефан - Панцир пештерска црква која датира од ХИВ век. Подрачјето кое е предмет на анализа припаѓа на Охридскиот регион и според Просторниот план на Охридско - преспанскиот регион, врз база на заштитно-конзерваторски основи, утврдено е значајно културно наследство:



Според Просторниот план на Р. Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижно културно наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и на урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство;

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 70/13 - пречистен текст и 55/13, 163/13, 42/14-измена и дополна), во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита. Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен и урбанистички план се врши според заштитно конзерваторски основи за културно наследство (Согласно чл. 71 од Законот за заштита на културно наследство).

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

#### **4.1.8. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО**

Градот Охрид се карактеризира со богато културно наследство. Присуството на голем број споменици со историско и уметничко значење на територијата на крајбрежјето на Охридското Езеро го вбројуваат Охридскиот крај во најбогатите

споменични региони во државата. Материјалната култура напластува на овој простор повеќе од 3.500 години обврзува да се пристапи со посебен третман на истиот. Откриени се повеќе археолошки локалитети од различни временски периоди.

**Античка фурна** - осамен наод од доцно античко време. На 5-от километар од левата страна на патот Охрид - Св. Наум откриена е фурна за печење тули. Горниот дел е четвртаст и служел за поставување на непечени тули, а долниот е дводелен со сводести окна што служеле за загревање на горниот дел. Фурната е откриена при изградба на асфалтираниот пат, а во 1972 година е конзервирана.

**Панзир** - населба и некропола од доцноантичко време и среден век. Се наоѓа на околу 3-4 км југоисточно од градот, на југоисточната падина од полуостровот Горица, во близината на езерскиот брег. Во приватен овоштарник биле откриени остатоци од темели градени од кршен камен и варов малтер, како и надгробна плоча со грчки натпис. Во непосредна близина на површина од околу 100 м се најдени повеќе гробови, а на местото на одморалиштето „Орце Николов“ темели од објекти, исто така градени од кршен камен и варов малтер. Денес на целиот простор се среќаваат фрагменти од керамички садови, питоси, тегули и имбрекси.

### **Хидротехничка структура**

Најважна карактеристика на овој регион е постоењето на Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско - Струшката котлина, на македонско - албанската граница, поточно на 41 степен северна географска ширина и меѓу 20 и 21 степен од источната должина. Тоа претставува тектонска потонатина со површина од 348,80 км<sup>2</sup> (од кои 229,9 км<sup>2</sup> се на нашата територија), должина од 30,8 км широчина 14,5 км длабочина од 287 м и надморска височина на водното огледало од 695 м. Провидноста се движи од 18,3-21,5 м со што ова езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа. Крајбрежната линија е долга 87.5 км, максималната должина е 30.8 км, а максималната широчина 14.8 км. Средната длабочина на езерото е 164 м, додека максималната достигнува и до 289 м. Според длабочината се наоѓа на седмото место меѓу езерата во Европа. Охридското Езеро се полни претежно со изворска вода (површински и сублакустрински извори). Најголемиот број површински извори се наоѓаат по должината на јужниот брег, околу манастирот Св. Наум, во околината на Тушемиште и Старова и градот Поградец на Албанска страна. Во подножјето на Петрино најзначајни се изворите кај Студенчишта „Биљанини извори“ и кај Бејбунар. Во езерото се влеваат 40 помали реки и потоци од кои 17 се на Македонска територија. Освен Сатеска, Коселска река, Грашница и Жерава

сите останати се краткоточни и суводолици. Реките се со мал слив, должина и проток и при вливот во езерото создаваат делти.

Во приобалниот рамнински дел на Охридското поле како и меѓу Љубаништа и Св. Наум се јавуваат високи подземни води се уште недоволно испитани и утврдени. Во овој простор досега се регистрирани околу 20 извори од кои 5 се со издашност од 1-2 л/сек, 2 со издашност под 1 л/сек. Издашност и до 20 л/сек, достигнуваат карските врела кај Охрид, Св. Наум и Велгошти. Крајбрежниот езерски појас изложен е на штетното делување на поројните води или засипување од поројните наноси кои се јавуваат како последица на ерозијата. Овие појави се манифестираат поради геолошката подлога, топографските услови изразени преку стрмните наклони на падините како и отсутност на добар вегетациски покрив било тревнат или шумски. Пороите од оваа серија немаат постојни води во коритото и повремено транспортираат наноси од покрупен материјал кој е резултат на дробење на неотпорната подлога. Наносот често е необработен, со груба гранулација и од него се создаваат поројни кегли во крајбрежјето. Хидрографската мрежа на овие порои е едноставна и неразвиена, се состои од кратки водотоци безводни корита, а во истите се јавува вода само во време на поројни дождови со кои се свлечува наносот формиран во поројните сливови или причинат од самите дождови.

### **Водоснабдување**

На територија на Охрид според кажувањата на постарите во турско време постоел систем од цевководи - керамички цевки, кои ја зафаќале водата од изворите Св. Петка и Поник и ја дистрибуирале до сараите и неколку чешми во градот. Сепак за почеток на организирано водоснабдување на Охрид се смета 1934 година, со изградба на водоводниот систем Каптажа Биљанини Извори, цевковод до резервоарот Кале и резервоарот Кале. Од тој период потекнува водоводната линија по Д. Влахов, Климентска, Илинденска, дел од 7-ми Ноември и старата чаршија. Во тој период се вградени лиеножелезни цевки, кои и денес се во функција. На 27.01.1948 год. е формирано претпријатие „Електрична централа и водовод” - Охрид, а во 1953 година градски водовод се издвоил од Електрична Централа. Со развојот на градот и индустриските објекти, продолжено е и развивањето на водоводниот систем. Понатамошниот тек на развојот на водоснабдувањето на Охрид било со проширување на водоводната мрежа, но и барање на нови извори на водоснабдување. Денес од системот за водоснабдување на Охрид се врши централно водоснабдување на градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети долж брегот на источната страна од езерото. Од локални извори се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, Љубаништа, а управувањето е од страна на МЈП Проаква. Вкупниот

број на жители, кои се снабдуваат е 48 500, но во летниот период, поради туристичкиот карактер на градот Охрид и околината, овој број рапидно се зголемува. Водата во Охридскиот водоснабдителен систем се обезбедува од следниве извори на вода:

- **Гравитациони извори**

- Извори по гравитација (Летница, Биглишта, Поник) со просечна издашност од л̄ средно/год. = 64 л/сек. (40-140 л/сек.)

- **Извори со пумпање**

- Со пумпање од бунарите Студенчишта л̄ инст. = 115 л/сек (2x50 л/сек и 1x15 л/сек нов Бунар Бејбунар),

- Со пумпање од Биљанини Извори л̄ инст. = 75 л/сек (2x30 л/сек и 1x15 л/сек),

- Со пумпање од бунарите Орман л̄ инст. = 80 л/сек (2x40 л/сек),

- Со пумпање од Охридското езеро (само во лето) л̄ инст. = 200 л/сек.

За израмнување на часовната нерамномерност во централниот систем за водоснабдување на Охрид, изградени се резервоари со вкупна запремина од 7010 м<sup>2</sup>.

### ***Канализација***

Паралелно со водоснабдувањето во Охрид се развивал и канализациониот систем. Со изградба на хотелските комплекси во градот, во 1957 година, изградена е и првата канализациона линија од Хотел Палас до Емшеровиот бунар. Една од основните задачи на ЈП, Локалната Самоуправа, Владата на РМ, била изградба на канализација и пречистителна станица, се со цел да се намали внесувањето на фекални води во Охридското Езеро. Во 1988 година започна со работа Системот за заштита на Охридското Езеро, кој опфаќа колекторски систем и станица за пречистување на отпадни води во с.Враништа, што претставува добра основа за развој на канализационата мрежа во градот Охрид. Во Охридскиот регион изградена е секундарна канализациона мрежа во должина од околу 108 км и тоа во градот Охрид и населените места Д. Коњско и Лагадин. Должината на секундарната канализациона мрежа е:

- мешовита канализациона мрежа 50 км,
- фекална канализациона мрежа 43 км, атмосферска канализациона мрежа 15 км.

Секундарната фекална и мешовита канализациона мрежа е приклучена на колекторскиот систем, а атмосферската канализациона мрежа е спроведена во езеро. Со проектот за Еколошка заштита на Охридското Езеро (финансиран од КФН) изградена е атмосферска канализација во должина од 8629 м, што претставува добра основа за надградба на атмосферска канализација на другите улици. Во канализационата мрежа цевките се со профил од Ф200 мм до

Ф600 мм, а изградена е од различни материјали на цевки и тоа: бетонски, азбест цементни, ПВЦ и од други материјали. Процентот на приклученост на корисниците во канализациониот систем за град Охрид е 92%. Остануваат за приклучување населените места од водоснабдителниот систем Охрид, Велгошти, Пештани, како поголеми потрошувачи, но и другите населени места од општина Охрид, кои гравитираат кон колекторскиот систем. Со Проектот за Еколошка заштита на Охридското Езеро изградена е атмосферска канализација во должина од 8629 м (дел од Булевар Туристичка, дел од 7-ми Ноември, Марко Нестороски, Жаршијата), што претставува добра основа за надградба и по останатите улици во општината.

## **4.2. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ**

При стратегиската оценка на планскиот документ посебно внимание треба да се посвети на состојбата на животната средина, па со таа цел беше направен преглед и анализа на состојбата на сите елементи на животната средина, кои би биле најосетливи при реализацијата на урбанистичката документација.

### **4.2.1. КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ**

Мерењена параметрите, индикатори на квалитетна амбиентниот воздух во Р.С. Македонија, вршат три институции, кои имаат поставено свои мониторинг мрежи на различни локации:– Национална мрежа на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);–Мрежата на Заводот за здравствена заштита (ЗЗЗ) и регионалните подружници за следење на квалитетот на воздухот во поголемите градови во Р.С. Македонија;–Мрежата на Управата за хидрометеоролошки работи (УХМР), која е во рамките на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство

Мониторинг мрежата на МЖСПП, со која управува Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС) е автоматска мониторинг мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух. Со овој систем,се врши мониторинг на следните загадувачки супстанции: сулфурдиоксид, азотдиоксид, јаглеродмоноксид, озон, суспендирани честички со големина до 10 микрометри до 2,5(РМ<sub>10и</sub> РМ<sub>2.5</sub>). Општина Охрид не е вклучена во државната мониторинг мрежа на МЖСПП, а единственото испитување за квалитет на амбиентен воздух е параметарот аероседимент кој се мериод страна на ЈЗУ „Центар за јавно здравје“ Охрид. Следење на квалитетот на воздухот се врши преку споредба на

измерените концентрации на загадувачките супстанции во воздухот и граничните вредности, прагови на алармирање, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели определени во законодавството за квалитет на амбиентен воздух. Квалитетот на амбиентниот воздух во Општина Охрид не може да се следи, бидејќи општината не е поврзана на државната мониторинг мрежа и нема локална мониторинг станица за мерење на параметри преку кои би се оценила состојбата со квалитет на амбиентниот воздух. Загадувањето на воздухот во Општина Охрид е како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори, преку одвивање на хемиско-технолошки процеси, биохемиски процеси, процесите на согорување на горивата итн.—Сулфурдиоксид ( $\text{SO}_2$ ) се ослободува при согорување на фосилни горива. Оттука, главни извори на  $\text{SO}_2$  се индустријата, енергетскиот сектор, сообраќајот, домаќинствата и земјоделството како најмал извор на  $\text{SO}_2$ . Според постојното законодавство, просечната часовна гранична вредност за  $\text{SO}_2$  од  $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$  не смее да биде надмината повеќе од 24 пати годишно. Втората гранична вредност за заштита на човековото здравје е дневната гранична вредност за  $\text{SO}_2$  која изнесува  $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ . Азотни оксиди ( $\text{NO}$ ,  $\text{NO}_2$ ) Сообраќајот претставува најголем извор и има најголемо влијание врз концентрациите на  $\text{NO}_2$ . Изложеност на повисоки концентрации на  $\text{NO}_2$  е поврзано со зголемување на кардиоваскуларни и респираторни болести кај човекот. Азотните оксиди имаат штетно влијание на вегетацијата и на материјалите, како што се металите, текстилните материјали, боите и различните адитиви. Законодавството вклучува и критично ниво за  $\text{NO}_{\text{x}10}$ , кое изнесува  $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$  како просечна годишна вредност и која треба да се почитува заради заштита на вегетацијата. аглерод моноксид ( $\text{CO}$ ) е загадувачка супстанца, која се формира во процесите на согорување на цврсти и течни горива во патниот сообраќај, стариот возен парк на граѓаните на општината, греењето на дрва и нафта во домаќинствата при лоши услови на согорување итн

#### **4.2.2. БУЧАВА**

Во Општина Охрид не постојат релевантни податоци за мерења на нивоата на бучавата врз животната средина, што значи дека не постојат никакви пишани документи кои би потврдиле официјални податоци од аспект на мерење на бучава. Во Охридскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето. На ниво на Република Македонија мерењето на нивото на бучава се врши од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање и Републичкиот Завод за здравствена заштита. Проблемот на бучавата на просторот на општината не е изразито присутен, освен за време на туристичката сезона.

#### **4.2.3. ВОДЕНИ РЕСУРСИ**

Своите потреби од санитарна вода градот Охрид ги задоволува од сопствени извори и бунари, а како најголем извор за водоснабдување е Охридското Езеро.

Општина Охрид има единствен водоснабдителен систем за чие одржување е одговорен МЈП „Проаква“ Струга, регионална единица „Водовод“ Охрид. Од системот за водоснабдување на Охрид се врши централно водоснабдување за градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети по должина на брегот на езерото. Од локални водоводи се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, селата Вапила, Ливоишта и Горно Лакочереј. Вкупниот број жители кои се снабдуваат со вода за пиење од МЈП „Проаква“ изнесува околу 55.000. Како изворишта на вода се користат: Охридско Езеро со зафатот кај хотел Метропол, Билјанини Извори, подземна вода од Беј Бунар, Летнички Извори од Рамне, извор Св. Илија од Велгошти, подземна вода во близина на Коселска река, кај Орман и извори кај Лескоец и др. По големиот дел од водата за водоснабдување до домаќинствата се доведува со пумпање, а додека водата за водоснабдување од Летничките Извори и изворите од Велгошти и Лескоец се доведуваат по пат на гравитација. Водата за водоснабдување од Охридското Езеро се користи во туристичката сезона, кога се јавува недостаток од вода за водоснабдување. Водата од езерото најпрвин поминува третман за пречишчување со мрежести микро филтри поставени во пумпната станица, а потоа се дистрибуира до потрошувачите. Пумпната и гравитационата вода најпрво се доведуваат во високо поставен резервоар лоциран над Беј Бунар, а од таму водата се доведува во резервоарите за ниска зона. Во деновите со максимална потрошувачка на вода во водоводната мрежа се доведува околу 450 l/s, а во деновите со минимална потрошувачка на вода потребите се задоволуваат со 220 l/s. Водоводната мрежа е поделена на три висински зони и тоа: ♣ Ниска зона која ја опфаќа урбаната површина од нискиот дел на градот; ♣ Средна зона која ја опфаќа периферијата на градот и туристичките локалитети од Рача до с. Пештани; и ♣ Висока зона која ја покрива високиот дел на Стариот дел на градот. За ниската зона се изградени два резервоари со зафатнина од 1000 m<sup>3</sup> од кои едниот е лоциран во близина на големиот резервоар над Беј Бунар со кота над максимално ниво од 755 m н.в., а другиот е лоциран во месноста Орман од спротивната страна на градот на кота 743.5 m н.в. Во резервоарот во месноста Орман се доведува вода од бунарот поставен кај р. Коселска. Резервоарите од оваа висинска зона не работат синхронизирано односно резервоарот во Орман е постојано полн со вода, а притисокот во водоводната мрежа паѓа на пониска вредност од потребната (под 15 m н.в.) со што снабдувањето со вода на повисоките катови е отежнато. Поради овој проблем се преземаат мерки за подобрување со користење на хидрофорски постројки - хидростаници. За средната зона се користи големиот резервоар над Беј Бунар кој е поставен на кота 775 m н.в. и има зафатнина од 3500 m<sup>3</sup>. За обезбедување на вода за високата зона изградена е пумпна станица од северната страна на Калето и резервоар на Калето со зафатнина од 500 m<sup>3</sup> на кота од 795 m н.в.

Испустот на Охридското Езеро се регулира согласно одржаниот Симпозиум за овој природен ресурс содржан во 1971 година, кога бил донесен заклучок дека езерото не смее да се користи само како акумулација, туку за долготрајно треба да се следат неговите осцилации кои треба да се движат помеѓу природниот минимум од 693 m н.в. и максимум од 694 m н.в. Иако, Охридското Езеро е прогласено за светско природно наследство за заштита од УНЕСКО, тоа со децении се користи како акумулација за производство на електрична енергија од страна на АД ЕЛЕМ врз основа на добиена водостопанска дозвола. Компанијата за производство и дистрибуција на електрична енергија АД ЕЛЕМ е одговорна за регулацијата на водостопанството на Охридското Езеро во Р. С. Македонија. Регулацијата на водостопанството се врши со спуштање на водата од езерото во р. Црн Дрим ко есеуште се изведува рачно со дрвени прегради

а обезбедување здрава вода за пиење се користи третман на водата со течен хлор и натриум хипохлорид. Со течен хлор се третира водата со хлоринаторската станица Метропол, водата од резервоар Орман и резервоар Студенчишта, додека со натриум хипохлорид се третира водата од Љубаништа, Трпејца, Рамне, Велгошти, Лескоец, Вапил

#### 4.2.4. БИОДИВЕРЗИТЕТ

Разгледуваната планска документација се наоѓа до самата граница помеѓу две од најзначајните природни богатства на територијата на Република Македонија, односно на границата на Националниот Парк Галичица и Охридското Езеро кое се наоѓа на листата на светско наследство на УНЕСКО (МК - 99 од 1979) и е прогласено за заштитено подрачје од категорија - Споменик на природата. Планината Галичица и Охридското езеро влегуваа во состав на Балканскиот Зелен Појас, кој е дел од Европскиот Зелен Појас. Во октомври 2012 година потпишана е декларација за прогласување на Биосферен резерват, во чии граници влегуваат и НП Галичица и Охридското Езеро.

Националниот парк Галичица се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија, на територија што се простира долж македонскиот дел од масивот на планината Галичица, Сува Гора и на делови од нејзините ограноци Исток и Пречна Планина, вклучително и островот Голем Град во Преспанското Езеро. Вкупната површина на Националниот парк Галичица изнесува 24.151,4 ха. Националниот парк, како комплексна целина со Охридското и Преспанското Езеро претставува релативно ограничена област со многу високо и богато ниво на биолошка разновидност, хетерогеност и ендемизам, проценета како најимпресивна европска локација, кога се зборува за богатство на биолошка разновидност и присуство на ендемични видови. Ендемични растенија и животни: Во Паркот се среќава исклучително голем број на локални ендемити од кои: 29 таксони од алги, 12 видови од скриеносемените растенија и 68 фаунистички видови. Покрај тоа, во Паркот се среќава голем број на други таксони кои се ендемични за Р.Македонија, од кои: 46 таксони од вишите растенија и 123 таксони од фауна. Фауната во Паркот е застапена и со 172 видови на Балкански ендемити, од кои: 158 видови од Инвертебратната фауна, четири (4) видови на водоземци, пет (5) видови на влечуги и пет (5) видови на цицачи. Поради присуството на овие видови, Паркот има големо значење за зачувување на биолошката разновидност во Р. Македонија, но и за науката на глобално ниво. Во Паркот се среќаваат голем број растенија и габи чии делови се собираат поради нивите хранливи, лековити и ароматични својства, за лична употреба или за комерцијална намена. Меѓу нив, по своето значење се издвојуваат охридскиот чај и смреклинките. Видови кои се силно препознатливи и атрактивни за локалното население и посетителите: Од вишите растенија тоа се: галичичкиот смил, галичичката качунка, охридскиот чај, галичичкиот козинец, дивата фоја, персиската морина, галичичкиот чуваркуќа, македонскиот даб, омеликата и др. Од без'рбетниците тоа се: сагата , алпската стрижибуба , еленчето, царското самовилско коњче, Од рбетниците голем број од птиците се вбројуваат во оваа група, особено грабливите птици, пеликаните и многу други. Од цицачите тоа се кафеавата мечка, рисот, волкот, дивата коза и срната. Покрај биолошката разновидност, меѓу клучните природни вредности на Паркот се вбројуваат и ретките геоморфолошки феномени. Стара Галичица и островот



Голем Град по нивните севкупни геоморфолошки карактеристики се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа. Од поодделните форми на рељефот на стара Галичица се издвојуваат тревните тераси кон Преспанската страна на Стара Галичица, кои со одредени свои карактеристики се единствени, или исклучително ретки во евромедитеранскиот регион, но и глобално. Покрај нив значајни се и камените потковици во внатрешноста на црковите на Стара Галичица, кои се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа, додека самите цркви имаат големо национално значење.

Од вкупната територија на Националниот Парк Галичица, 15080 ха (околу 62%) припаѓа кон општината Охрид. На планината Галичица забележано е присуството на неколку рефугијални шумски заедници. Најзначајни помеѓу нив се состоините на македонскиот даб, на дивниот костен, последните остатоци од одамна уништената шума на муниката,

Фамилијата на ноќни пеперутки е претставена со 347 видови, што претставува 75% од вкупната фауна на ноќни пеперутки во Македонија (468 видови, според Тхурнер, 1964). Од осум ендемични ноќни пеперутки, седум се присутни на Галичица.. Ова е многу повеќе од фауната на овие пеперутки на која било друга планина на Балканот или во Европа. Дванаесет од овие видови се македонски ендемити, од кои шест се присутни само на Галичица. Ако сумираме, вкупниот број на видови пеперутки регистрирани на Галичица е 1.644 што претставува присуство на енормен диверзитет на пеперутките, во еден многу ограничен простор.

Изобилно разнообразие на видови на дневни пеперутки (Лепидоптера) се среќава во Студенчишко Блато, иако е преостанат само мал дел од некогашното блато. Според УТМ картите на распространување на дневните пеперутки (Сцхеидер & Јакшиќ, 1989) во Охридскиот регион преку целата година можат да се сретнат 138 видови на дневни пеперутки, што претставува 68% од вкупниот број на видови во Македонија, (Scheider & Јакшиќ, 1989; Крпач & Михајлова, 1997; Меловски, 2004; Веровник & Мицевски, 2008). На глобалната црвена листа на Интернационалната унија за заштита на природата (ИУЦН) се среќаваат 15 видови, кои се застапени во Студенчишко Блато. Од нив, 13 се сметаат за LC (незасегнат), а два за NT (речиси засегнат). Истиот вид е наведен и во листите на Бернската конвенција. Од фамилијата на тркачите (Coleoptera, Carabidae) е регистриран мал број видови (39), присутни во Студенчишко Блато и некои од овие видови се многу интересни или ретки за фауната на Република Македонија. За изворите во близина на Студенчишкото Блато се познати деветвидови планарии (Plathelminthes, Turbellaria, Tricladida), видови кои се сретнуваат главно на изворишните локалитети во рамките на крајбрежниот предел на Охридското Езеро (како Студенчишта, Бејбунар, Свети Наум, Шум), а исто така и во самото езеро. Водоземците (Ампхибија) се претставени со 10 видови. Видот поточна жаба (Рана граеца), како и

подвидовите Бомбина вариегата сцабра, Тритурус вулгарис граецус и Тритурус царнифех мацедоницус, се балкански ендемити. Во Студенчишко Блато, од водоземците евидентирани се девет видови (*Salamandra salamandra*, *Triturus (carnifex) macedonicus*, *Triturus vulgaris*, *Bombina variegata*, *Bufo viridis*, *Bufo bufo*, *Hyla arborea*, *Rana dalmatina*, *Rana ridibunda*), сите вклучени во анексите 2 и 3 на Бернската конвенција. Најзначајни на европско ниво се македонскиот мрморец и жолтиот мукач, двата широко распространети во Македонија. Во овој регион евидентирани се и 21 таксон на влекачи (Рептилиа). Видот лушпест гуштер (*Algyroides nigropunctatus*), како и подвидовите *Testudo hermaniboettgeri*, *Emys orbicularis hellenica*, *Ablepharus kitaibellii stepaneki*, *Podarcis erhardiiriveti*, *Podarcis muralis albanica* и *Coluber gemonensis*, се балкански ендемити. Дополнително, во Студенчишкото блато евидентирани се следните видови на влекачи: *Emys orbicularis*, *Elaphe ljuatuorlineata*, *Natrix natrix* и *Natrix tessellata*. Птиците (Авес), опишани во рамките на Охридско-преспанската рефугијална зона, вклучително и бреговитите подрачја на овие две езера, се претставени со 260 таксони, што претставува 84% од македонската орнитофауна (Мицевски, 1988, 1992, 1997, 1998). Цицачите, според Петковски & Крустуфек (1998) и Крустуфек & Петковски (1999), во овој регион (поточно на планината Галичица) се претставени со 51 вид, што значи 62% од вкупната фауна на цицачите во Македонија.

Со својата единствена флора и фауна, Охридското Езеро претставува еден од најголемите биолошки резервати во Европа. Како едно од најстарите езера на нашата планета, во него се зачувал прастар жив свет кој во други места воопшто не постои или, пак, се среќава само во форма на фосили.

Зонирање на паркот:

Согласно Законот за заштита на природата и целите на управување утврдени со Планот за управување со Националниот парк Галичица, во Паркот се воспоставуваат следните зони:

- Зона за строга заштита со вкупна површина од 2.117 ха;
- Зона за активно управување со вкупна површина од 12.275 ха;
- Зона за одржливо користење со вкупна површина од 9.612 ха и
- Заштитен појас со вкупна површина од 147 ха.

Според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources – IUCN) има меѓународен статус II категорија.

### **Споменик на природата ОХРИДСКО ЕЗЕРО**

Во Охридското Езеро заради географската изолираност и повољните хидрографски услови, зачувани се и во него живеат околу 146 видови ендемични организми. Еден дел од нив претставуваат живи фосили речиси неизменети од времето на терциер наваму - ендемскиот сунгер, реликтните

видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, охридската пастрмка (Салмо летница), белвицата (Ацантолингуа оцхридана) и др. видови риби со ендемски карактер како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите. Заради ваквото богатство со природни вредности, Охридското Езеро во 1979 година е внесено во Списокот на светското наследство како природно добро, а во 1980 година поради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно – историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000 ха. Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери; научно истражувачки зоолошки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности; објект со многустрана биолошка намена; биотоп на слатководна фауна и орнитофауна. Според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN) има меѓународен статус III категорија.

При изработка на Урбанистичко планската документација да се применуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13 и 41/14), Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/77, 8/80, 51/88, 10/90 и 62/93), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион („Сл. Весник на РМ“ бр. 75/10), одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на ова Конвенција, како и заштитните категории и режимите за заштита, согласно валоризацијата дадена во Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион.

Заштитни категории према Меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - кратенка ИУЦН): Меѓународен статус: ИУЦН ИИ - Национални паркови. Националните паркови се релативно големи области кои содржат репрезентативни примероци за значајните природни региони, или каде растителните и животинските видови, геоморфолошките положби и области се од специфична научна, образовна и рекреативна значајност (интерес). Тие содржат еден или неколку цели екосистеми кои не се материјално земени од човекова експлоатација. Областа треба да е одржувана така, за да ги одржува рекреативните и образовните (научни) активности на контролирано ниво. Областа да се одржува во природна или скоро природна состојба. Влегувањето на посетителите да е под специјална контрола за образовни, културни и рекреативни цели. Меѓународен статус: IUCN III - Споменици на природата Во спомениците на природата и во нивната непосредна близина не се дозволени

активности кои ги загрозуваат нивните обележја и вредностите, заради кои се прогласени за споменици на природата. Субјектот кој согласно со актот за прогласување е задолжен за управувањето со споменикот на природата, донесува план за управување со споменикот на природата во кој се утврдени посебните мерки и активности за заштита. Со споменикот на природата се управува на начин со кој се обезбедува:

- трајно зачувување и заштита на природните карактеристики и специфичните, загрозените или ретките обележја, својства или форми;
- услови за спроведување на научни истражувања и воспитно-образовни активности поврзани со нивните природни карактеристики и
- спречување на активности кои негативно влијаат врз неговите природни карактеристики.

#### **4.2.5. ПОЧВА**

Процесот на уништување и нарушување на почвата во непосредна близина на планскиот опфат е инициран од несовесниот однос на човекот како фактор, деструктивни промени на почвениот слој заради неправилна обработка на аграрните површини, ерозија на земјиштето, систематско и стихийно уништување на шумите и соголнување на земјиштата. Општо познато е дека во се поголема мера се користат загадени води за наводнување на плодните површини, дека почвите се со поголеми промени на физичко хемиската структура поради употреба на хемикалии (агрохемиски средства). Неправилното управување со отпад како и со отпадните води е уште една од причините за промена на квалитетот на почвата. Планскиот опфат се наоѓа надвор од границите на ГУП за град Охрид

#### **4.2.6. УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД**

Управувањето со отпад во општина Охрид се одвива преку Јавното Претпријатие за комунално-производни услужни работи и езерски сообраќај „Охридски Комуналец“. Собирањето на отпадот во општина Охрид се врши од 00-24 ч, секој ден во централното градско подрачје, додека во останатите населени места собирањето се врши два пати неделно. За време на летната сезона поради поголемата фреквенција и присуството на голем број туристи, се работи во три смени, со давање на услуги во централното градско подрачје и на потегот Биљанини Извори - Св. Наум. Отпадот како елемент на загрозување на животната средина е проблем кој се јавува на просторот. Отстранувањето на отпадот се врши со прибирање во контејнери. Од нив отпадот се транспортира до депонијата Буково.

#### 4.3. СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Со цел да се насочи планскиот развој кон реално, економски издржано и еколошко квалитетно решение во однос на карактерот и намената на просторот, системот на градби и стандарди, сообраќајот и структурата потребно е да се реализираат целите на планскиот документ. За таа цел најпрвин треба да се скенираат постоечките проблеми кои се однесуваат во и околу планскиот опфат. Во случајот таквите проблеми се однесуваат на следното:

- **Неконтролиран урбан развој и појава на пренаселеност во општината.** Предмет и главни цели на ЛУПД е да изврши изготвување на соодветна планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи при планирањето на изградбата. Индикатор за одредување на ваквата состојба е процентот на изградени инфраструктурни објекти и бројот на издадени дозволи за секоја градежна парцела.
- **Измена на структурата на пределите и нивниот еколошки квалитет.** Предмет и главни цели на ЛУПД е да изгради стопански објект на земјиште кое не се карактеризира со особени природни вредности.
- **Трајна пренамена на квалитетно земјоделско земјиште.** Предмет и главни цели на ЛУПД е да ги користи рационално земјоделските површини, да врши намена на површините по класи и да го утврдува бонитетот на земјиштето.
- **Неконтролирана урбана градба и појава на дивоградби.** Предмет и главни цели на ЛУПД е да изготвува планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи.

**Анализа на сегашни проблеми со животната средина  
во и околу планскиот опфат**

## Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Елементи на Стратегиска оцена на животната средина	Проблем	Релевантно за планскиот опфат
Воздух	Невклученост на општината во државната мониторинг мрежа на МЖСПП за мерења на квалитет на воздух	✓
	Користење на огревно дрво за загревање на домовите	✓
Отпад	Не постоење на Интегриран концепт за управување со отпад	✓
	Делумно постоење на процес на селектирање на различните видови на отпад	✓
	Не постоење на стандардизирана депонија	✓
	Не постоење на Центар за управување со цврст отпад	✓
Климатски фактори	Недоволно користење на обновливи извори на енергија	✓
Пејсажни карактеристики	Визуелно нарушување при изградба на нови објекти	✓

## 5. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Реализација на вакви стопански капацитети се во функција со определбите на Просторниот план на Република Македонија, за концентрирана дисперзија на стопанските активности. Основна цел на овие иницијативи е да се овозможи рамномерен регионален развој преку поттикнување на погони за мало стопанство, како сервисни и производствени дејности, така и други стопански дејности. Крајна цел на урбанистичка планска документација е да се врши уредување на просторот со определување на градежна парцела како и уредување и користење на просторот во парцелата. Поединечни цели на документот се:

- Придонес кон заложбите на Република Македонија за спроведување на концепцијата на просторната организација на стопанските дејности по пат на нивна дисперзија и концентрација;
- Овозможување на приватни иницијативи и поттикување на приватни инвестиции во развивање на стопанството;
- Поттикнување на развојот на стопанството, развој на сервисни и производствени дејности.

При спроведувањето на урбанистичка планска документација со која се врши организација и користење на просторот во рамките на планскиот опфат за стопански активности, решенијата треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, како и сообраќајно и информатичко поврзување.



## 6. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Ова поглавје се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на изработената локална урбанистичка планска документација. Таканареченото сценарио или состојба без имплементација на планскиот документ е неизбежна опција што треба да се разгледа при секоја стратемиска оценка чија цел е да обезбеди основа со која што понатаму треба да се споредат сите бенефити или слабости од (не) имплементацијата на планскиот документ. Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на моменталната состојба онаква каква што е сега. Влијанијата од состојбата без имплементација на планскиот документ може да се поделат во три групи:

### ▪ **Економски влијанија**

- Отсуство на инвестиции во нови бизниси, кое што ќе резултира со слаб локален економски развој;
- Ограничен инфраструктурен развој на општината;
- Успорубање на економскиот развој на територијата на планскиот опфат;
- Намалени буџетски приходи.

### ▪ **Социјални влијанија**

- Немање на доволно работни места и зголемување на бројот на невработени луѓе;
- Иселување на младите луѓе во други градови или надвор од Македонија поради немање работа .

### ▪ **Влијанија врз животната средина**

- Задржување на првобитната состојба на животната средина, која е без посебни квалитети и ретки природни ресурси.

## 7. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

Условите за планирање на урбанистичка планска документација за измена се во согласност со одредбите на Просторниот план на Република Македонија кој е усвоен од Собранието на Република Македонија. Просторниот план претставува највисок, стратешки, долгорочен, управувачки документ, по карактер интегрален развоен проект со чија помош се дефинира просторната организација на државата и целите и концепциите на просторниот развој на одделни области, како и условите за нивна реализација. Основна стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на интегрираност на просторот на државата и обезбедување услови за значително

поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски стандарди. Со Просторниот план на Р. Македонија, се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационално управување со просторот, спроведување на мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Спроведувањето на планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво. Спроведувањето на планот се остварува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населените места и друга документација за планирање и уредување на просторот.

Основа за изработка на планот е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдено со усвоениот Просторен План на Република Македонија, а ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ бр. 24/08 пречистен текст) и подзаконските акти што произлегуваат од истиот.

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина. Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Урбанистичка планска документација е во согласност и со Вториот Национален Еколошки Акционен План (НЕАП), според кој покрај проблемите со квалитетот на животната средина, се утврдени и мерки за надминување на тие проблеми, односно рационално користење и уредување на просторот и зачувување на природните богатства во согласност до концептот за одржлив развој.

## **8. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирање на стопанските активности, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за

биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата вредност и значење.

Република Македонија со цел заштита на животната средина има направено голем исчекор преку донесување на низа закони и подзаконски акти, кои се во согласност со Европските Директиви и голем дел од нив се транспонирани во националното законодавство од областа на животната средина.

Во Законот за животна средина се транспонирани обрските за заштита на животна средина усогласени со ЕУ Директивите, а кои се однесуваат на (Оценка на влијанијата на проектите врз животната средина, Стратегиска оценка на влијанието на планските документи врз животната средина, Интегрираното спречување и контрола на загадувањето), истите во голем дел се усогласени со техничките барања на ЕУ Директивите преку донесени значителен број на подзаконски акти.

При подготовката на извештајот за стратегиска оцена за урбанистичката планска документација беа земени во предвид сите важечки законски прописи и стручна литература релевантна за оваа област. Исто така беше направена и анализа за одредување на целите на заштита на животната средина содржани во планските документи донесени на локално ниво.

## **8.1. ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ**

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно кои се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај се:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;

- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

## 8.2. ЦЕЛИ НА СОЖС

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	СОЖС ИНДИКАТОРИ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Подобрување на квалитетот на живот на локалното население,</li> <li>- Подобрување на здравјето на луѓето</li> <li>- Зголемување на животниот стандард</li> </ul>	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина,</li> <li>• Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина,</li> <li>• Зголемен животен век</li> <li>• Зголемена стапка на вработеност</li> <li>• Намалена миграција</li> <li>• Намален број на жители кои што живеат во сиромаштија</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Подобрување на квалитетот на воздухот</li> <li>- Намалување на емисиите на штетните гасови</li> </ul>	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Концентрација на измерените вредности во границите на МДК</li> <li>• Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба</li> <li>• Број на објекти кои користат алтернативните извори на енергија</li> <li>• Број на вработени кои користат јавниот транспорт</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Заштита и подобрување на квалитетот</li> </ul>	<p>Површински води</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Квалитет според хемиски и микро-</li> </ul>

<p><b>на водата и почвата</b></p>	<p>Подземни води</p> <p>Квалитет на почва</p>	<p>биолошки анализи на третирана отпадна вода</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Квалитет на подземните води во рамките на МДК</li> <li>• Подобрена ефикасност во употреба на водата</li> <li>• Количина на отпад кој е одложен на депонија</li> </ul>
<p><b>-Заштита и унапредување на биодиверзитетот</b></p>	<p>Флора, фауна</p> <p>Природни живеалишта</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Процент на зачувани живеалишта и видови</li> </ul>
<p><b>- Соодветно управување со отпадот</b></p>	<p>Управување со отпад</p> <p>Квалитет на почва</p> <p>Квалитет на површински и подземни води</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Намален процент на генериран отпад</li> <li>• Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад</li> </ul>
<p><b>- Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии</b></p>	<p>Сите медиуми од животната средина</p>	<p>- Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии</p>

## **9. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина ги зема во предвид влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина од имплементација на урбанистичка планска документација, во поширок обем, глобално и кумулативно; пред изградба на поединечните проекти/објекти, кои влегуваат во состав на планскиот опфат, ќе се пристапи кон подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативна фаза, согласно глава XI - Барања за изработка на Оцена на влијанието врз животната средина на одредени проекти, член 24 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007 и 159/2008).

Врз основа на извршените анализи на веројатните влијанија при имплементација на планскиот документ утврдени се влијанијата кои позитивно се рефлектираат врз социо-економската состојба на населението, како и оние кои предизвикуваат негативни ефекти врз медиумите и областите на животната средина. Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со планскиот документ. Со имплементацијата на урбанистичка планска, се очекуваат позитивни влијанија врз социо-економскиот развој на Општината и пошироко, како што е подобрување на бизнис климата, развој на комерцијални, трговски и угостителски дејности, отворање на нови работни места, зголемување на доходот по глава на жител и стапката на економски раст, зголемување на нивото на животен стандард и др., користејќи ги притоа предностите што ги нуди местоположбата на овој стопански комплекс и добрите комуникациски врски.

Реализација на планската документација би предизвикала позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нови инвестициони вложувања.

### **9.1. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО**

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината. Отворањето на нови работни места, зголемувањето на пазарниот потенцијал, ќе доведе до зголемување на нивото на животен стандард. Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје одат и предвидените плански решенија

во смисла на: обезбедување на дрвореди и друго зеленило и богато хортикултурно уредување на комплексот и сообраќајниците.

## **9.2. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ**

Во текот на изградбата на поединечните деловни и инфраструктурни објекти, предвидени со овој урбанистички план, се очекуваат времени и локални влијанија во смисла на директни афектирања врз човековото здравје, како резултат на појавата на бучава, вибрации, емисии во воздухот од возилата, прашина итн. Предвидени се посебно третирање на отпадните води, како и организирано управување со отпадот. Можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје. Нивниот интензитет и обем детално ќе биде анализиран со изработка на соодветните елаборати за оцена на влијанието на проектите врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина.

## **9.3. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ**

Со имплементација на Урбанистичкиот план не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на планираните деловните субјекти - заради видот и природата на нивната основна дејност. Зголемувањето на фреквентноста на возила во самиот комплекс, претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух. Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни зелени појаси и богато хортикултурно уредување во самиот комплекс, преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

## **9.4. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ**

Планските решенија за комуналната инфраструктура и одведувањето на фекалните и атмосферски води од стопанскиот комплекс нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат во непосредната околина.

Според тоа, не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води. Само неправилното управување со отпадот, може да доведе до нарушување на квалитетот на подземните и површинските води.



## **9.5. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА**

При изработка на планскиот документ и анализите за природата и употреба на земјиштето кое се наоѓа во планскиот опфат ќе се оствари рационално користење на земјиштето преку неговата пренамена, кое ќе ефектуира со веќе споменатите бенефити.

Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план, имајќи ги во предвид добро компонираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и отпадот генериран во стопанскиот комплекс. Со ваквите решенија се дава можност, работењето на идните деловни субјекти, како и инфраструктурните објекти да се остварува нормално и со доследно спроведување на законските обврски да спречат било какво загадување на почвата во самиот комплекс и надвор од него.

Индириктното негативно влијание врз квалитетот на почвата од планираните капацитети се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони и природата на предвидените дејности.

## **9.6. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ И ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО**

Имплементацијата на ЛУПД ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојната сообраќајница и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина во која покрај градежните објекти се предвидени зелени површини со хортикултурно уредување.

Од областа на заштита на природата, урбанистичката документација е усогласена со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-преспански регион, како и Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро, Законот за управување со светското културно наследство во Охридскиот регион и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО, Законот за заштита на природата, на тој начин, што врз основа на режимите на заштита, се организирани активностите за разработка на планската документација и изградба на градби, кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштита.

## **9.7. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

На просторот кој се наоѓа во планскиот опфат не се регистрирани културни наследства, па стопанскиот комплекс нема да има никакво влијание.

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес. На предметната локација нема заштитени добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство. Доколку при реализација на земјаните активности на терен се најде на археолошко наоѓалиште, треба да се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14 и 44/14).

### **9.8. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ**

Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозувани видови, како и карактеристични живеалишта.

Со реализацијата на урбанистичка планска документација се очекуваат негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат. Изградбата на планираната инфраструктура ќе има негативно влијание на птиците бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство. Меѓутоа мора да се земе во предвид и фактот дека на овој простор тоа присуство е евидентно (интензивниот сообраќај, особено во туристичката сезона).

Со оглед на фактот што веќе се работи за урбана средина, не се очекува дополнително деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, односно не се очекува раселување на животинскиот свет во околниот предел со исти особености. Динамиката на ваквите влијанија ќе зависат од динамиката на реализирање на Урбанистичкиот план. Негативните влијанија ќе бидат локални и не се очекува да бидат значителни.

Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материји и сл. На поширокото подрачје се очекува дека дел од растителниот и животинскиот свет ќе се редуцира, но бидејќи не станува збор за ендемични и ретки видови биодиверзитет, не претставува нарушување од големи размери.

### **9.9. ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА**

Со реализацијата на овој Урбанистички план можни се негативни влијанија врз животната средина предизвикани од зголемена бучава, особено во периодот на

изградба. Истовремено, извор на бучава главно ќе биде зголемената фреквенција на моторни возила во реонот што произлегува од самата местоположба на планскиот опфат, особено во туристичката сезона.

## 9.10. ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ

Според планските решенија отпадот кој ќе се генерира во комплексот ќе се изнесува од страна на овластена фирма, во случајот комуналното претпријатие од Охрид - „Охридски Комуналец“ и ќе се депонира на депонија Буково, како единствена алтернатива во моментот. Комерцијалниот отпад кој ќе биде застапен според природата на дејностите кои ќе се одвиваат во комплексот се очекува да биде третиран од страна на овластени фирми. Не се очекуваат значајни влијанија од овој вид отпад.

Вид на отпад	Бр. од листа на отпади	Начин на постапување	Назив на правно лице кое постапува со отпадот
Отпад од кршење и сечење на камен	01 04 13	Привремено складирање	Охридски Комуналец
Мазут и дизел гориво	13 07 01	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Бензин	13 07 02	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Отпадни моторни масла и масла за подмачкување	13 02 08	Селектирање и складирање	Лиценцирана фирма
Пакување од хартија и картон	15 01 01	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Пакување од пластика	15 01 02	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Земја и камења што не содржат опасни супстанции	17 05 04	Искористување при изградба на улицата	Инвеститорот
Ископана земја што не содржи опасни супстанции	17 05 06	Искористување при изградба на улицата	Инвеститорот
Мешани материјали од градење	17 09 04	Привремено складирање	Охридски Комуналец
Биоразградлив отпад од	20 01 08	Привремено	Лиценцирана

кујни и кантини		складирање компостирање	и	фирма и Инвеститорот
-----------------	--	----------------------------	---	-------------------------

Доколку отпадот уредно се селектира и собира во контејнери, а после тоа и организирано се транспортира на депонија се очекува влијанијата од генерирањето на отпад да бидат сведени на минимум. Се препорачува испитување на можноста за искористување на отпадот како секундарна суровина или негово одложување до капацитети каде ќе може да се искористува неговиот енергетски потенцијал.

## **10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ**

Примена и планирање на мерки за намалување на негативните влијанија врз животната средина, односно на причините кои допринесуваат планскиот документ да има негативни влијанија врз животната средина, допринесува до намалување и неутрализирање на овие влијанија. Поради тоа, потребно е да се предложат попрецизни мерки и во студијата односно елаборатот за оцена на влијание на објектот врз животната средина. За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Интегрирано управување со отпадот;
- Зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- Задолжително испитување на пречистените води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите и Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектите. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена

со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување

### **10.1. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО**

Спроведувањето на планскиот документ се очекува позитивно да влијае врз демографскиот развој на населението во околината. Со изградбата на овој стопански комплекс ќе се ублажи состојбата од социоекономски аспект, поради фактот за потенцијални вработувања за време на изградбата како и за време на оперативната фаза на објектот.

### **10.2. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ**

Согласно планските решенија планирано е изградба на сообраќајна инфраструктура, комуналната инфраструктура, зеленило и хортикултурно уредување, правилен третман на отпадните води, организирано управување со отпадот и сл. Сите овие мерки обезбедуваат директна и индиректна заштита на човековото здравје. Интегралната реализација на предложените мерки е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина, кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Доследно спроведување на планските решенија за сообраќајната, комуналната инфраструктура и останато ќе бидат доволна гаранција за директна заштита на човековото здравје. Имено, со овие решенија можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површинските и подземните води и воздухот) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

### **10.3. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ**

Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух и климатските промени предизвикани од емисијата на издувни гасови од зголемената фреквенција на возилата, генерално се однесуваат на употребата на еколошки горива кои се приоритет на Република Македонија. На тој начин ќе се избегнат негативните влијанија предизвикани од овој начин на загадување на воздухот. Во планските решенија донесени се решенија за формирање на заштитен зелен појас и хортикултурно уредување на комплексот, како и примена на најдобрите достапни техники за планирање и изградба на индустриски капацитети. Исто така за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух и

климатските промени, се препорачува примена на природниот гас во улога на енергенс и користење на алтернативни извори на енергија (пример: сончеви колектори). Со цел да се намалат влијанијата врз квалитетот на воздухот од превозните средства препорачливо е поголема примена на јавен транспорт и велосипеди од страна на вработените.

За намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух од имплементацијата на ЛУПД кој е предмет на овој извештај, Општина Охрид се следите мерки:

- Заштитна опрема за работниците кои ќе бидат изложени на прашина при изведба на планскиот опфат;
- Механизацијата да биде во фаза на мирување (исклучени мотори) во периодот кога не се изведуваат никакви активности на теренот;
- Во комплексот да се предвиди формирање на појаси со заштитно зеленило, ниско и средно, со долг вегетациски период се со цел нивно функционално развивање;
- При планирањето и изградбата на капацитетите приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии или пак користење на обновливи извори на енергија;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- За подобрување на квалитетот на воздухот на самиот опфат, на сите слободни површини да се предвидат зелени површини.

#### **10.4. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ**

За да се намалат влијанијата врз квалитетот на водите, вградени се мерки во техничките и организациони решенија на планскиот документ како што се:

- соодветен третман на отпадните води;
- собирање и одведување на атмосферските води;
- редовна контрола на пречистената вода;
- правилно управување со отпадот.

Превентивната заштита на водата при подземно водење на инфраструктурните водови за водоснабдување и прифаќање на отпадните води, како подземни инсталации се однесува на нивна монтажа, експлоатација, одржување и интервенција. Водовите да се постават во согласност со техничките нормативи и стандарди кои ќе ја обезбедат нивната сигурност, безбедност и долготрајност

во експлоатацијата, ракувањето и одржувањето. Изборот на материјалите да биде во согласност со важечките стандарди и нормативи и квалитетно да го опслужуваат секој поединечен корисник. За опфатот треба биде извршен третман-пречистување во пречистителна станица.

Во смисол на заштита на подземните води потребно е изведба на непропусна канализација за одводнување на отпадните води.

1. Заштита на проточните и подземните води има приоритет и со соодветно техничко-технолошки зафати (изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадни води, редовна контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет и др.);

2. Неутрализирање на штетните отпадни материји пред испуштање во канализациона мрежа.

Отпадните води (санитарни и од одржувањето на хигиената во и надвор од објектите), задолжително треба да се прочистат. Ова се налага заради сочувување на квалитетот на подземните води на локацијата и поширокото опкружување и зачувувањето на квалитетот на почвата.

- Пред почетокот на било какви градежни работи неопходно е приклучување на водоводна и канализациона мрежа;
- Канализациониот систем да биде решен по сепарациски систем (да биде одвоено одведувањето на фекални и атмосферски води);
- Квалитетот на отпадните води кои се испуштаат мора да одговараат според Уредбата за класификација на водите;

Имајќи во предвид дека дека со планот е планирана изведба на канализациона комунална инфраструктура и соодветен третман на отпадните води, има гаранции дека подземните води ќе бидат заштитени од загадување.

## **10.5. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА**

Планската документација нуди препораки и решенија за управувањето со отпадните води и отпадот што претставува основен предуслов за спречување на негативните влијанија врз почвата, а индиректно и на подземните води при потенцијална инфилтрација на отпадните води.

Со доследно спроведување на законските обврски на секој деловен субјект во објектот ќе се спречи било какво загадување на почвата во самиот комплекс и надвор од него.

Во време на градежните активности потребно е контролирано и внимателно отстранување на површинскиот слој од почвата, да не се вршат поголеми ископи од планираните, како и вишокот на земја да се искористи повторно. Градежниот шут ако може да се употреби за тампонирање, а во случај да треба

да се отстрани, истиот да се собере, транспортира и одложи на за таа цел посебно место на депонија. Во оперативната фаза треба да се забрани фрлање и неконтролирано одлагање на отпад. Се предлага мерките за заштита на почвата да се вградат во Оперативен план, кој ќе биде подготвен од експерт од таа област и воведување на строг и перманентен мониторинг на спроведување на планот.

#### **10.6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ**

Во планираните активности на планската документација за изградба на стопанскиот објект, вклучени се заштитни појаси за заштита на просторот. Стопанските објекти ќе имаат позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојната сообраќајница и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина. Сите овие активности ќе служат за зачувување и збогатување на амбиентот на просторот.

#### **10.7. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

Во зоната на наведениот опфат не се евидентирани археолошки наоѓалишта, ниту недвижно архитектонско културно наследство.

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14 и 44/14) во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита. Доколку при изведување на земјаните работи, а заради изградба на предвидените содржини со овој ЛУПД кој е предмет на овој извешај Општина Охрид се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се известат надлежната институција за заштита на културното наследство.

#### **10.8. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ**

Со примена на предвидените мерки за заштита на животната средина од различни аспекти (отпадни води, бучава, почва итн) ќе произлезе спречување на потенцијални негативни влијанија врз флората и фауната. Со помош на заштитните зелени зони со висока и ниска вегетација и хортикултурно уредување на комплексот, дел од флората ќе се компензира, а со тоа ќе се ублажат негативните влијанија. Исто така, за намалување на влијанијата врз



поедини видови од флората и фауната, се препорачува разгледување на мерки во елаборатите за заштита на животната средина од секој поединечен проект. Доколку дополнително се утврдат влијанија врз биодиверзитетот, ќе се донесат и имплементират дополнителни мерки за заштита на одредени загрозени видови и нивните живеалишта.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл. На просторот за изработка на планот нема евидентирано природно наследство. Доколку при изградба на објектите или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство кои можат да бидат загрозени со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на деловите прогласени и предложени како природно наследство;
- Во подрачјата и зоните со строга заштита да се дозволат само научноистражувачки активности;
- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени за заштита како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во окружувањето.

За намалување на влијанијата врз околниот растителен и животински свет кои ќе се јават како резултат на појавата на издувни гасови од користењето на градежна механизација во подготвителната и конструктивна фаза и користењето на моторни возила во оперативната фаза се препорачува употреба на исправна градежна механизација и користење на еколошки сертифицирани горива. За време на подготвителната и конструктивна фаза исто така, се очекува појава на емисии на фугитивна прашина како резултат на работењето на градежната механизација. За намалување на влијанијата од емисиите на фугитивна прашина се препорачува употреба на распрскувачи.

## **10.9. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА**

Проблемот кој се јавува заради зголемена бучава треба да се решава со заштитни зелени појаси, богати хортикултурни насади и поставување на звучни бариери. Доколку во предвидените објекти се утврди производна намена потребно е да се применуваат технологии со намален интензитет на бучава, согласно законските одредби. Заради намалување на бучавата од сообраќајниците треба да се обезбедат заштитни зелени појаси по должината, односно да се формираат зелени коридори.

Во периодот на изградба на новите содржини се препорачува воспоставување на сообраќаен режим од експерти од таа област, кој ќе подготви Оперативен план со воспоставување на целосен мониторинг. Мерки кои се предвидуваат за спречување и намалување на бучавата се:

- Објавување на план на отпочнување и завршување на работите;
- Изведба на работите во тек на дневни часови и намалување на можноста за вознемиреност од бучава (од 07.00-17.00 часот);
- Користење на нови и технички исправни машини, кои предизикуваат помало ниво на бучава;
- Изведба на заштитни зелени појаси и хортикултурни садници во границите на планскиот опфат за намалување на нивото на бучава.

Сите овие мерки и активности за доведување на бучавата во законски дозволените граници, како и додатните мерки ќе бидат предвидени со Оперативниот план подготвен од експертски тим во таа област со воспоставување на целосен и перманентен мониторинг на реализација на планот од страна на експертскиот тим.

## **10.10. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ**

За избегнување на негативните влијанија врз животната средина поради неправилно управување со отпадот се препорачува исполнување на законските обврски за управувањето со него, како што е собирање, селектирање и превземање на истиот. Мерките се вградени во техничките и организациони решенија на планскиот документ, додека собирањето и транспортот ќе се реализира од страна на Јавното комунално претпријатие.

Во периодот на градба на новите содржини ќе се отстрани поголема количина на почва. По завршувањето на градежните активности потребно е да се процени

можноста за повторно искористување на отстранетата почва од теренот, со цел да се избегнат дополнителните економски трошоци, заради потребата од нејзина дислокација и/или привремено складирање и отстранување во привремени одлагалишта. По завршување на активностите на терен градежниот шут ако може ќе се употреби за тампонирање, а во случај да треба да се отстрани, истиот да се собере, транспортира и одложи на посебно место на депонија. Согласно Законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните суровини или пак да се искористи како извор на енергија. Мора да се поттикнуваат процесите на повторно искористување, рециклирање и на преработка на материјалните/енергетските фракции на отпадот, со цел да се подобри искористеноста на ресурсите, а на депониите да се одстрануваат само неупотребливите фракции. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ќе ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

По завршувањето на градежните активности потребно е да се обезбеди вегетациски покривач на почвата околу новоизградените содржини. Со плановите за хортикултура неопходно е да се утврдат исклучиво декоративни насади. За воспоставување на систем на интегрирано и одржливо управување со отпадот во сите негови фази и заради елиминирање на потенцијалните негативни влијанија од неговото продуцирање се предлага присуство на лице лиценциран експерт за управување со отпад, кој ќе подготви Оперативен план за активностите и воспостави целосен и перманентен мониторинг. За избегнување на евентуалните влијанија врз животната средина поради несоодветното управување со отпадот, кој што ќе се создава на локацијата се препорачува реализација на законските обврски за управување со отпадот, почитувајќи ги пред сè основните принципи за управување со отпадот (одржлив развој, принципот на близина, хиерархија на отпадот, загадувачот плаќа и др.). При управувањето со отпадот да се земе во предвид хиерархијата во управувањето со отпадот и различни достапни технички опции за избегнување на отпадот, намалување на потенцијалот на опасност на отпадот и намалување на самите извори, искористување за материјали/енергија, како и намалување на остатоците за депонирање во согласност со оценката на најдобра можна еколошка опција со цел да се применува еколошки безбедно финално депонирање, зачувување на необновливите природни ресурси и постигнување на минимални емисии од процесите на третман/депонирање на отпад во животната средина. Неопходно е да се воспостави ефективна организациска

поставеност во сите фази на реализација на планскиот опфат од планирање до финално отстранување на генерираниот отпад на локацијата. Активностите на управување со отпад мора да ги спречуваат емисиите во животната средина, како и штетните и другите негативни ефекти врз здравјето и добро состојбата на населението, за животните и за вегетацијата и за живеалиштата и за природата, преку техничките мерки со посебна цел да се заштитат зелените површини и водните ресурси кои претставуваат добра од посебен национален интерес. После соодветниот третман се препорачува задолжително *депонирање на инертните отпадни материји* во постојната санитарна депонија во Охридската гравитациона зона.

#### **10.11. МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ**

Согласно Законот за заштита и спасување, (Сл. в. на РМ бр: 36/2004 и 86/2008) се уредува заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизотии, епифеиотии, како и други несреќи во мир и во војна и од воени дејствија во Република Македонија

Согласно Законот за одбрана (Сл.в.на РМ бр.42/01), Законот за заштита и спасување (Сл.весник на РМ бр.36/04, 49/04 и 86/08), Законот за пожарникарство (Сл.весник на РМ бр: 67/04) и Законот за управување со кризи (Сл.в.на РМ бр.29/05), задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во соодветната област.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите (Сл весник на РМ бр; 105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Јавните засолништа се планираат согласно Програмата на Владата за мерките за заштита и спасување и програмите на единиците на локалната самоуправа за мерките за заштита и спасување, а истите се вградуваат во Урбанистичките планови. Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија.

Природни непогоди се земјотреси, поплави, лизгање на земјиште, снежни лавини, наноси, луњи, уривање на високи брани и насипи, суша, атмосферски и други непогоди.

Други несреќи се пожари, големи несреќи во патниот, железничкиот и воздушниот сообраќај, несреќи во рудници, индустриски несреќи предизвикани

од експлозии и други техничко-технолошки причини, паѓање на радиоактивни врнежи, прашини и талози, излевање на нафта и нафтени деривати, и други отровни хемикалии, експлозии на гасови, запалливи течности и гасови, како и други гориви материи кои со воздухот создаваат експлозивни смеси и други експлозивни материјали од поголем размер. При изработка на техничката документација и изведбата на објектите, истите треба да ги задоволуваат сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар и паника. Изработката на техничката документација треба да биде во согласност со Законот за заштита од пожар.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степенот на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари. Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистичките планови и проекти се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожари. При планирањето на просторот, со диспозицијата на градежните парцели, сообраќајните правци и површините за градба, е водена посебна сметка за вградувањето на постојните противпожарни прописи, кои го бараат следното: брз и лесен пристап на ПП возила и другата ПП опрема во опфатот од неколку страни како би се овозможило кружно движење на истите, . Непосреден пристап на ПП возила и другата ПП опрема до ГП и до објектот во неа, Обезбедување на пропусна моќ и сообраќаен профил на сите улици во планскиот опфат со мин. ш = 5,5 м, потребен радиус на кривина и носивост на коловозот до 10,0 тони осовински притисок, за да може да се движат ПП возилата и останатата ПП опрема, Обезбедување на доволно количини на вода преку развиена хидрантска мрежа низ опфатот и пошироко. Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ бр. 36/04, 49/04 и 86/08) кој е во согласност со директивите на Европската Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари. Дел од природните непогоди и другите несреќи можат да се јават и во границите на планскиот опфат. Согласно Просторниот план на РМ и согласно Законот за одбрана (Сл. Весник на РМ бр. 42/01, 05/03, 58/06 и 110/08), Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.36/04, 49/04, 86/08, 124/10 и 18/11) и Законот за управување со кризи (Сл. весник на РМ бр.29/05), просторот предвиден за изработка на предметната планска документација, се наоѓа во зона на простори загрозени од долготрајни воени дејства. Согласно член 53 од Законот за заштита и спасување треба да се применуваат мерки за заштита и спасување. Тоа пред се офаќа изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија,

обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти за заштита и изградба на потребната инфраструктура. Инвеститорот е ослободен од обврската за изградба на засолниште за основна заштита.

***Планскиот опфат спаѓа во Контактната зона на заштитената споменичка целина која подлежи под режим за заштита од трет степен***

- Општи насоки за заштита на урбаниот опфат :
- Дефинирањето на режимот за заштита на урбаниот опфат подразбира обезбедување непосредна заштита на контактната зона од заштитената споменичка целина во која припаѓа урбаниот опфат во поглед на контролирање на габаритните и висините на објектите во истата.
- Контактната зона на заштитената споменичка целина подлежи под режим за заштита од трет степен .
- Степен на режим на заштита на урбаниот опфат:
- За контактната зона од заштитената споменичка целина во чии граници пропаѓа урбаниот опфат се предлага трет степен на заштита.
- Урбаниот опфат кој припаѓа во границите на контактната зона на заштитената споменичка целина подлежи под режим на заштита од трет степен каде што непосредната заштита се изведува според општите прописи и посебно пропишани услови :

**Локации:**

- Новопредвидените локации да бидат планирани според Законот за просторно и урбанистичко планирање со максимално зачувување на зелените површини околу објектите.
- Секоја новоиздадена локација, со оглед на можноста за постоење на археолошки локалитети треба да биде условена со археолошки надзор при изведба на земјани работи.

**Висини:**

- Објектите на еден дел од опфатот да не се повисоки од П+5 ката, а на останатиот дел висините да се одредат според Законот за просторно и урбанистичко планирање (да се види графичкиот прилог).
- Управување со урбаниот опфат и ризиците на кои тој е изложен:
- Урбаниот опфат е управуван од страна на поединечни сопственици и Локаната самоуправа на општина Охрид.

- Вакавата комплексност при управувањето со доброто секогаш носи ризик за судир на интереси или потреби од страна на сопствениците, корисниците и управувачите.
- Достапност на урбаниот опфат:
- Урбаниот опфат се наоѓа во поширокото централно градско подрачје на Охрид во близина на транзитните туристички фреквентни улици. Сето тоа секако е овозможено со добрите магистрални патишта од два правци Скопје-Кичево – Охрид и Скопје – Битола -Охрид, како и со развојот на комуникацијата со Р.Албанија преку релативно блискиот граничен премин кај Манастирот Св. Наум.
- Интегрирана заштита ,конзерваторски мониторинг:
- Интегрираната заштита на урбаниот опфат е всушност основа за изготвување на заштитно конзерваторски основи и конзерваторски мониторинг при вградување и реализација на истите.

### **Посебни мерки**

- Посебните мерки за заштита предвидени со правилникот за изготвување на заштитно конзерваторски основи(Службен весник на РМ од 19.12.2005 ) член 10, став 1 точка 5 содржат конзерваторски, правни, административни и други превентивни и корективни мерки какви што се особено:
- Мерки за заштита од последиците од загадувањето се предвидуваат заради намалување на ризиците од физички оштетувања и други штетни последици врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина забрзани од загадувањето на животната средина и природата. Истите се превземаат со следење на влианието на загадувањето врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина и со доставување на релевантни податоци за истите до министерствата надежни за вршење на посебен конзерваторски и централно-еколошки мониторинг.
- Правните и физичките лица кои имаат извори што вршат загадување со штетни последици врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина се должни во нивната студија за оцена на влијанието врз животната средина да утврдат соодветни мерки за намалување на таквите поседици, како ми ги спроведат тие мерки во законскиот рок за реализација на проектите.
- Мерки за унапредувањето на квалитетот на животната средина треба да превземат единиците на локаната самоуправа, надлежните јавни установи за заштита и имателите на заштитните добра во околината на недвижното културно наследство. Единиците на локаната самоуправа должни се да превземат мерки за отворените градски и други јавни простори во заштитеното подрачје.

- Режимот за заштита предвиден со овие заштитно конзерваторските основи за изработка на ЛУПД содржи зони на заштита и стандард на дозволени интервенции односно дејствија што можат да се преземат врз заштитните добра и во нивна блиска околина, изразен како заштита од трет степен.

## **11. АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ**



Фактор	Директни влијанија	Индиректни и влијанија	Кумулативни влијанија	Ефект	Времетраење	Мерки за ублажување на влијанијата
НАСЕЛЕНИЕ	<p><b>Фаза на изградба</b> Влијанија врз здравјето на луѓето:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- зголемено ниво на бучава и вибрации,</li> <li>- загадување на воздухот од издувни гасови од транспортните средства и честички на прашина од градежните активности</li> </ul>	Нема	Изведба на поединечни проекти во стопанскиот комплекс	Незначителни и негативни влијанија	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската документација</li> <li>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на</li> </ul>

	<b>Оперативна фаза</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- креирање на нови работни места</li> <li>- подобрен животен стандард</li> <li>- подобрена социоекономска состојба</li> <li>- намалена миграција на населението</li> </ul>	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Догорочни	
БИОДИВЕРЗИТЕТ	<b>Фаза на изградба</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- нарушување и уништување на природните живеалишта на видовите на флора и фауна</li> <li>- вознемирување и раселување на одредени видовите на фауна (птици, и др)</li> </ul>	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителн и негативни влијанија	Догорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација
	<b>Оперативна фаза</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вознемирување и раселување на видовите на фауна (птици, и др)</li> </ul>	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителн и негативни влијанија	Догорочни	- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот

<b>ВОЗДУХ</b>	<b>Фаза на изградба</b> Нарушување на квалитетот на воздухот: <ul style="list-style-type: none"> <li>- издувни гасови од транспортните средства</li> <li>- честички на прашина од градежните активности</li> </ul>	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската документација</li> <li>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот</li> </ul>
	<b>Оперативна фаза</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- издувни гасови од транспортните средства</li> <li>- издувни гасови од производствениот процес</li> </ul>	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на јавен транспорт за вработените</li> <li>- користење на еколошки горива</li> <li>- контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес</li> <li>- користење на природен гас</li> <li>- зелени заштитни појаси</li> </ul>

<b>ВОДА</b>	<p><b>Фаза на изградба</b> Загадување при неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад</p>	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	<p>- примена на мерките предвидени во планската документација</p> <p>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот</p>
	<p><b>Оперативна фаза</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад</li> <li>- неконтролирано испуштање на води од технолошкиот процес</li> </ul>	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	<p>- изградба на канализациски систем</p> <p>- претретман на отпадните води поред да се испуштат во попивателен бунар</p> <p>- контрола на квалитетот на отпадни води</p> <p>- изградба на пречистителна станица</p>

<b>ПОЧВА</b>	<b>Фаза на изградба</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (градежен шут)</li> </ul>	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската документација</li> <li>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот</li> </ul>
	<b>Оперативна фаза</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на отпадни масла и други отпадни материји,</li> <li>- нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (индустриски)</li> </ul>	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската документација</li> <li>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот</li> </ul>

<b>БУЧАВА</b>	<b>Фаза на изградба</b> Зголемено ниво на бучава од: - изведба на градежни работи - транспортни средства	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација  - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	<b>Оперативна фаза</b> Зголемено ниво на бучава од: - транспортни средства - индустриски објекти	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Долгорочни	- поставување на заштитни зелени појаси
<b>ВИБРАЦИИ</b>	<b>Фаза на изградба</b> Зголемено ниво на вибрации се очекува од градежната механизација	Нема	Нема	Незначителн и негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација
	<b>Оперативна фаза</b> Не се очекува појава на вибрации	Нема	Нема	Нема	Нема	Нема

ОТПАД	<b>Фаза на изградба</b> Зголемено количество на цврст отпад (инертен) при изведување на градежните работи	Нема	Нема	Негативни влијанија кои ќе бидат дефинирани	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација  - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
	<b>Оперативна фаза</b> Не се очекуваат Постои систем за управување со отпад	Нема	Нема	Нема	Нема	Примена на систем на управување со отпад
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	<b>Фаза на изградба</b> Не е евидентирано во близина на објектот Не се очекуваат влијанија	Нема	Нема	Не се очекуваат влијанија	Нема	примена на мерките предвидени во планската документација доколку се најде на археолошки наоѓалишта
	<b>Оперативна фаза</b> Не се очекуваат влијанија					

<b>ПРЕДЕЛ</b>	<b>Фаза на изградба</b> Нарушување на естетските вредности на подрачјето			Незначителн и негативни влијанија	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската документација</li> <li>- примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот</li> </ul>
	<b>Оперативна фаза</b> Не се очекуваат влијанија	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> <li>- заштитни појаси</li> <li>- адекватно уредување на просторот</li> <li>- унапредување на естетските вредности</li> <li>- зачувување на пределските карактеристики</li> <li>- рационално користење на природните ресурси</li> </ul>
<b>ХАВАРИ И НЕСРЕЌИ</b>	<b>Фаза на изградба</b> Негативни влијанија врз сите медиуми и области на животната средина	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	<ul style="list-style-type: none"> <li>- примена на мерките предвидени во планската</li> </ul>



	<b>Оперативна фаза</b> Не може да се предвидат					документација - примена на мерките кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот
--	---	--	--	--	--	---

## 12. АЛТЕРНАТИВИ

Анализата на алтернативи со цел избор на најповолно решение/локација за реализација на планскиот документ од аспект на заштита на животната средина, како и од аспект на економска оправданост, потребно е да се вклучи уште во самото планирање односно донесување на урбанистичка планска документација.

При изработката на ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид, Општина Охрид анализирани се алтернативи за просторната дистрибуција на комплексот. Притоа земени се предвид факторите како што се:

- Достапната инфраструктура (сообраќаен пристап, напојување со електрична енергија, можности за користење на локални изворници за водоснабдување, реципиент за одведување на отпадни води и слично);
- Сопственост на земјиштето и геодетски подлоги со цел издвојување на катастарските парцели;
- Геолошките и хидрогеолошките карактеристики, со цел да се избегнат зони во кои се застапени водопропустливи седименти;

Разгледуваните алтернативи се однесуваат и на избор на најповолни коефициенти на изграденост во рамките на урбаните модули. Во фазата на архитектонскиот проект, идејниот и изведбениот проект, преку изработка на елаборат за заштита на животната средина, ќе се разгледуваат алтернативни методи на соодветен третман на отпадните води и евентуална употреба на обновливи извори на енергија.

## 13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Стратегиската оценка на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализацијата на урбанистичка планска документација. Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина се:

- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;

- Да се има поголем увид во промените на животната средина на предметните локации;
- Да се потврди дека договорените услови при одобрување на планската документација се соодветно спроведени;
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на планската документација и управување со истите;
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанија врз животната средина

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно. Видот и фреквенцијата на мониторинг ќе бидат предложени во елаборатите за оцена на влијанијата врз животната средина од секој проект посебно.

Правилната имплементација на урбанистичка планска документација, примената на предложените мерки за ублажување на влијанијата и нивната функционалност, оправданоста на целите на Планот и на стратегиската оцена на животната средина ќе се потврдат преку следење на следните индикатори:

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста и функционалноста на Планот, потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина:

- Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите;
- На локациите на градба, во текот на градбата треба да се користи соодветна мерна опрема за бучавата и вибрациите, согласно законската регулатива;

- На локациите на градба, во текот на градбата треба да се воспостави систем на управување со основните медиуми во животната средина, отпадот, отпадните води, отпадните масла и слично преку воспоставување на Оперативен план, кои ќе го подготват лиценцирани експерти за таа цел за секоја од наведените медиуми, како би се елиминирале појавите на хаварии или негативни влијанија на животната средина во оваа фаза.
- На локациите на градба, во текот на изведбата треба да се воспостави манипулативен простор за движење и функционирање на сообраќајните возила и механизацијата за што ќе биде одговорен експерт за таа цел, кој ќе го подготви Оперативниот план и ќе ја следи неговата имплементација во оваа фаза;
- Да се воспостави и режим на сообраќај и движења на моторните возила и механизацијата, која ќе биде вклучена во фазата на градење имајќи ги ограничените услови на сообраќајната инфраструктура;
- На локациите на градба, во текот на градбата ќе се воспостави потребната инфраструктура за успешно и целосно реализирање на фазата на градење имајќи ги предвид потребите на вработените;
- На локациите на градба треба да се воспостави мобилна лабораторија, што ќе користи мерна опрема за вршење на лабораториски анализи на квалитетот на амбиентниот воздух, отпадните води, бучавата, вибрациите и другите медиуми во животната средина, со цел да се движат во рамките на максимално дозволените граници, согласно законската регулатива.

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	МОНИТОРИНГ	СОЖС ИНДИКАТОРИ	ИЗВОРИ НА ВЕРИФИКАЦИЈА
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Подобрување на квалитетот на живот на локалното население,</li> <li>- Подобрување на здравјето на луѓето и</li> <li>- Зголемување на животниот стандард</li> </ul>	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Мониторинг на медиумите во животната средина</li> <li>- Следење на состојбата на здравјето на населението</li> <li>- Следење на стапката на вработеност</li> <li>- Следење на приходите на вработените во комплексот</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина,</li> <li>- Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина,</li> <li>- Зголемена стапка на вработеност</li> <li>- Намалена миграција</li> <li>- Намален број на невработени</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Редовни извештаи за мониторинг од МЖСПП или акредитирана институција</li> <li>- Извештаи од Министерство за здравство,</li> <li>- Финансиски извештаи,</li> <li>- Статистички извештаи,</li> <li>- Локална самоуправа,</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Подобрување на квалитетот на воздухот</li> <li>- Намалување на емисиите на стакленичките гасови</li> </ul>	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Мониторинг на амбиентен воздух и квалитет на воздух од испуст на инсталациите</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Концентрација на измерените вредности во границите на МДК</li> <li>- Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција</li> <li>- Катастар на загадувачи при МЖСПП</li> <li>- Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје</li> </ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>- Користење алтернативните извори на енергија</li> <li>- Број на вработени кои користат јавниот транспорт</li> </ul>	- Статистички извештаи
- Заштита и подобрување на квалитетот на водата и почвата	<p>Површински води</p> <p>Подземни води</p> <p>Квалитет на почва</p>	-Мониторинг на квалитетот на третираните отпадни атмосферски, индустриски и комунални води	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Квалитет според микро-биолошки анализи на третирана отпадна вода</li> <li>- Квалитет на подземните води во рамките на МДК</li> <li>- Подобрена ефикасност во употреба на водата</li> <li>- Постројка за предтретман на отпадни води</li> <li>- Количина на отпад кој е одложен на депонија</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција</li> <li>- Катастар на загадувачи при МЖСПП</li> <li>- Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје</li> <li>- Статистички извештаи</li> <li>- Редовни извештаи од Министерство за здравство</li> </ul>
- Заштита и унапредување на биодиверзитетот	<p>Флора, фауна</p> <p>Природни живеалишта</p>	- Мониторинг врз квалитетот живеалиштата и популациите на карактеристичните видови на флора и фауна	- Процент на зачувани живеалишта/видови	- Извештаи од МЖСПП
- Соодветно	Управување	-Мониторинг врз	- Намален процент на	- Редовни извештаи од

управување со отпадот	со отпад  Квалитет на почва  Квалитет на површински и подземни води	управувањето со отпадот	генериран отпад - Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад	мониторинг на МЖСПП - Катастар на загадувачи при МЖСПП - Извештаи од локалната самоуправа - Редовни извештаи од јавното комунално петпријатие
- Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии	Сите медиуми од животната средина	Степен на имплементација на препораките за заштита од несреќи и хаварии	- Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии	Извештај за реализација на планска документација

## 14. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Законот за животна средина (Сл. Весник на Република Македонија бр. 53/05, 81/05 и 24/07), член 65 предвидува спроведување постапка за оцена на влијанието на одредени стратегии, планови, програми, како и нивните измени врз животната средина.

Стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделство, шумарство, рибарство, енергетика, индустрија, рударство, транспорт, регионален развој, телекомуникациите, управување со отпадот, управување со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, на Националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оценка на влијанието на проектот врз животната средина.

Градежната парцела 1 за која треба да се изработи ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид се наоѓа од левата страна на регионалниот пат Р-1301 (Охрид - Св. Наум граница со Р. Албанија) на постоен пат во подножјето на планината Галичица, на приближно 270м оддалеченост од брегот на Охридското Езеро (воздушна линија). Опфатот се наоѓа во близина на вилската населба "Исток" и с. Долно Коњско, поточно во непосредната близина на неколку изведени хотели и хотелски сместувања.

Географската положба и атрактивноста на локацијата и добрата сообраќајна поврзаност даваат можност да на овој простор се изградат објекти со намена времено сместување - викенд куќи кои ќе придонесат за развојот на туризмот во Охридскиот регион.

Во границите на градежната парцела 1 влегуваат катастарските парцели КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско.

Границата на планскиот опфат почнувајќи од најсеверната точка се движи кон исток по југозападната граница на КП 2752/3, КП 2751/1 и КП 2756/6, на источната страна се движи по западната граница на КП 2758/2, на југоисток по северозападната граница на КП 2756/4, на југозапад се движи по североисточната граница на КП 2756/3, КП 2752/5, КП 2754/4 и КП 2754/3, на запад по источната граница на КП 2751/3 и на северната страна по дел од јужната граница на КП 2751/1 и КП 2753/2.

Планскиот опфат е расположен на терен во пад и тоа на северо исток од кота 733.83мнв кон југо запад до кота 724.66 мнв и северо запад од кота 729.89мнв



до 725.93 мнв на југоисток. Планскиот опфат зафаќа површина од 1967.82 м<sup>2</sup>, односно 0.2 ха.

Пристапот (колски и пешачки) во градежната парцела 1 е од постоен пат, кој и води до повеќе постојни објекти со намена домување А, поврзан со постоен асфалтиран пат кој се исклучува од регионалниот пат Р - 501 ( Охрид - Свети Наум - Република Албанија), преименуван со Одлука за категоризација на државните патишта ("Службен весник на РМ"133/11, 150/11, 20/12) во Р1301 Охрид (врска со А3) - Свети Наум - гр. со Р. Албанија.

Согласно Условите за планирање на просторот, предметниот плански опфат на градежната парцела 1 е планиран со група на класа на намена Домување - А, класа на намена времено сместување - А4, а при спроведувањето на условите планирани се објекти - викенд куќи.

Конкретни цели на планскиот документ се следните:

- Подобрување на социо-економскиот развој на одреден број семејства од Општина Охрид, преку оптимално искористување на ресурсите и зголемена динамика на економскиот развој, согласно со современите принципи на пазарното стопанство;
- Подобрување на нивото на економската и социјалната сигурност со непосредно влијание врз зголемување на мотивираноста на населението и искажување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање неопходна и социјална сигурност;
- Зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на просторот, подобрување на локалната сообраќајна инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво;
- Зачувување и унапредување на природните вредности и еколошки атрибути на просторот и афирмирање на културолошките особености и вредности;

Во рамки на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот План, за стопански комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- Избор и распоред на стопанските активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојаните стопански капацитети;
- Создавање можности за отварање на нови работни места со да се задржи постојаното население и да се намалат миграциите;
- Обезбедување на спроведување на постојаните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - Бесправната градба;

- Стопанисувањето со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
- Заштита на создаденото и природното богатство;
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштита на животната средина.

Согласно одредбите на Просторниот План на Р. Македонија за рационално користење и заштита на просторот, идниот развој и разместеност на производните дејности на овој простор треба да се базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната средина. Извештајот за стратедиска оцена ги разгледува основните податоци за животната средина во и околу предметното подрачје, а тие се однесуваат на:

- географската местоположба на планскиот опфат
- релјефните услови, наклон и експозиција на терените;
- сеизмичките карактеристики, кои укажуваат на тоа дека територијата на општина Охрид, припаѓа на простор кој е подложен на чести земјотреси предизвикани од локални и поодалечени епицентрални жаришта, кои може да се манифестираат со епицентрален интензитет од VII според МКС скала;
- Климатските услови на регионот со климатски елементи од умерено-континентална клима;
- Квалитетот на воздухот како еден од главните медиуми и фактори за квалитетно живеење во животната средина;
- Културното наследство не е евидентирано во близина на предметната локација;
- Состојбата со биодиверзитетот (флора и фауна) на планскиот опфат, каде што нема евидентирани карактеристични загроени и ендемични видови;
- Пределските карактеристики на предметното подрачје;
- Демографските карактеристики во Општина Охридод аспект на вкупното население, наталитетот и морталитетот, како и стапката на невработеност;
- Воените разурнувања, природните и техничко-технолошките катастрофи се земено во предвид и анализирани во овој извештај;

Во изработката на овој извештај беше разгледан и стопанскиот развој кој според Просторниот План на Република Македонија се базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната Стратегија за

економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството. Според тоа, реализацијата на урбанистичка планска документација се очекува да предизвика поволни влијанија врз животниот стандард и квалитетот на живеење на луѓето, како и да даде допринос кон развојот на локалната и националната економија.

При реализацијата на урбанистичка планска документација се земени во обзир бонитетната класа и досегашната намена на земјиштето и ќе се изврши соодветна трансформација во насока на одржлива пренамена на земјиштето.

Во извештајот за стратегиска оценка на животната средина потребно е да се разгледаат и релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило доколку не дојде до имплементација на планскиот документ/најверојатната еволуција без имплементација на стратегијата, планот или програмата. Во анализираниот случај, состојбата без имплементација на планскиот документ е оценета како непогодно решение за одржливиот развој на Општина Охрид.

Посебно внимание во извештајот се посветува на описот на веројатните влијанија на планскиот документ врз медиумите и областите на животната средина и врз социо-економските и демографските карактеристики, а исто така се предвидени и мерки за спречување, ублажување или отстранување на негативните влијанија.

Извештајот за стратегиска оценка на влијанието на урбанистичка планска документација врз животната средина ги разгледува негативните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина и мерките за ублажување на негативните влијанија во поширок обем, додека пак изведбата на секој планиран објект (проект) е предмет на разгледување на постапката за оценка на влијанијата на проектите врз животната средина и кон неа ќе се пристапи дополнително.

Се обработуваат влијанијата на планскиот документ и мерките за ублажување на влијанијата врз:

- Демографските карактеристики и човековото здравје - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни и краткотрајни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата, и според тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: контрола на интензитетот на бучавата и контрола на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Социо-економската состојба - реализацијата на Планот ќе има позитивни долгорочни влијанија врз социо-економската состојба и поради тоа не се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата;

- Квалитетот на амбиентниот воздух - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата и во оперативната фаза, и поради тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: примена на јавен транспорт за вработените, користење на еколошки горива, контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес, користење на природниот гас, зелени заштитни појаси;
- Бучава и вибрации - зголемен интензитет на бучава и вибрации ќе се појави во фазата на изградба, додека за време на оперативната фаза интензитетот на бучавата е намален, а појава на вибрации не се очекува. Предвидени се соодветни мерки за намалување на влијанијата од бучава: поставување на звучни изолациски бариери, поставување на заштитни зелени појаси;
- Квалитет на површинските и подземните води – за спречување на негативните влијанија предвидени се следните мерки: приклучок кон канализациски систем, контрола на квалитетот на отпадни води пред да се испуштат во реципиентот, а со соодветно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ;
- Почвата – доколку се применува системот на ефикасно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ, а се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот за заштита на животната средина;
- Биодиверзитетот (флора и фауна) – реализацијата на планскиот документ нема да предизвика позначајни негативни влијанија во глобални рамки, бидејќи на предметното подрачје не се евидентирани ендемични видови, па според тоа се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата кои ќе бидат утврдени при изработка на елаборатот за заштита на животната средина;
- Пределските карактеристики – со реализацијата на планот ќе дојде до нарушување на пределските карактеристики, па според тоа предвидени се соодветни мерки за ублажување на влијанијата: заштитни појаси, адекватно уредување на просторот, унапредување на естетските вредности, зачувување на пределските карактеристики, рационално користење на природните ресурси;
- Културното наследство – не е евидентирано културно наследство во непосредна близина на планскиот опфат, па според тоа не се предвидуваат посебни мерки во планската документација;
- Природното наследство – не е евидентирано на предметното подрачје, па според тоа не се предвидени мерки за ублажување на влијанијата;

- Управувањето со отпадот – во планската документација е предвиден воспоставување на ефикасен систем за управување со цврстиот отпад и според тоа не се очекуваат негативни влијанија;
- Несреќи и хаварии - согласно Законот за одбрана, Законот за заштита и спасување и Законот за управување со кризи, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување;
- Како составен дел од извештајот е и Планот за мониторинг, со чија реализација ќе се обезбедат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина (воздух, вода, почва), како и следење на примената на мерките за ублажување и ефектите од примената на истите.

Планот за мониторинг овозможува следење на состојбата на животната средина преку следните параметри, кои се прикажани табеларно во самиот извештај:

- Здравје на луѓето;
- Квалитет на амбиентен воздух;
- Ниво на бучава;
- Ниво на вибрации;
- Квалитет на површински води;
- Квалитет на подземни води;
- Квалитет на почва;
- Отпадни води;
- Создавање и управување со отпад;
- Состојба на биодиверзитетот (флора и фауна);
- Хаварии и несреќи

## 15. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

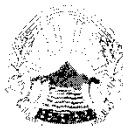
Заклучоци и препораки кои беа дефинирани при изработката на извештајот за стратегиска оцена на животната средина за реализација на ЛУПД за градежна парцела бр. 1 со основна класа на намена А4 - времено сместување на КП 2751/4, КП 2751/5, КП 2751/6, КП 2752/1, КП 2752/2, КП 2752/4, КП 2753/1, КП 2753/3, КП 2754/1, КП 2754/2, КП 2756/5 и КП 2756/7 во КО Коњско, општина Охрид, Општина Охрид, се следните:

- Примена на насоките и елементите за изработка на просторни и урбанистички планови од аспект на заштита на животната средина и примена на мерките и активностите за рационално користење и заштита на просторот, дефинирани во урбанистичката планска документација;
- Спроведување на Планот за мониторинг, со кој ќе се добијат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина и следење на ефектите од примената на мерките за ублажување на негативните влијанија;
- Спроведување на мерките за заштита и спасување, дефинирани во планската документација;  
Спроведување на процедурата за информирање на јавноста и организирање на јавна расправа;

Реализирањето на урбанистичка планска документација има позитивни влијанија врз социо-економската состојба, кои ќе се манифестираат преку создавање на работни места, намалување на миграцијата и подобрување на локалната економија.

## 16. ПРИЛОЗИ

## 16.1. ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ



РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА  
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА  
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ  
Скопје

Број 07-23/16  
13.01.2011, година

П О Т В Р Д А  
за положен стручен испит за стекнување на  
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

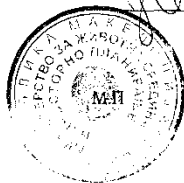
АЦЕСКА Томе НАТАЛИЈА дипломиран професор по биологија од Прилеп, родена на 23.05.1968 година, во село Ново Село, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија. Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10) и е со важност од пет години, почнувајќи од денот на издавањето на истата. За продолжување на потврдата за дополнителни пет години, треба да се поднесе барање за продолжување на потврдата до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Министерство за животна средина и  
просторно планирање

Министер,  
Dr. Nexhati Akari

Комисија за полагање на стручен испит за  
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,  
М-р Јадранка Кривонова





## 16.2. ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТВА

### *Листа на национална законска регулатива*

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14 и 44/15);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ“ бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/2008);
9. Правилник за стандарди и нормативи за планирање на просторот („Сл. Весник на РМ“ бр. 69/99);
10. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 24/08, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 60/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14);
11. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12, 163/12 и 10/15);
12. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
13. Закон за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13 и 180/14);
14. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
15. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
16. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
17. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 9/11, 123/12 и 163/13);
18. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);

19. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13);
20. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ“ бр. 64/93);
21. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14 и 44/14);
22. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13 и 41/14);
23. Закон за благосостојба на животните („Сл. Весник на РМ“ бр. 113/07);
24. Закон за благосостојба на растенијата („Сл. Весник на РМ“ бр. 25/98; 06/00);
25. Закон за заштита на растенијата („Сл. Весник на РМ“ бр. 25/98; измени 06/00);
26. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ“ бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13 и 53/13);
27. Закон за енергетика („Сл. Весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11 и 79/13);
28. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ“ бр. 95/02, 131/12 и 24/13).

### ***Листа на релевантни ЕУ директиви***

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Директива за депонии (99/31/ЕС) дополнета со Регулатива (ЕС) 1882/2003
3. Регулатива за пренос на отпад (ЕЕС) 259/93 дополнета со Одлуките 94/721/ЕС, 96/660/ЕС, 98/368/ЕС и 99/816/ЕС, и Регулативите (ЕС) 2408/98, (ЕС) 120/97 и (ЕС) 2557/2001
4. Директива за управување со отпадот од индустрија за екстракција на минерални сировини (2006/21/ЕС)
5. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
6. Директива за национални плафони на емисии (2001/81/ЕС)
7. Директива за бензен и јаглерод моноксид (2000/69/ЕС)
8. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
9. Директива 2004/107/ЕС за арсен, кадмиум, жива, никел и полициклични јаглеводороди во амбиентниот воздух
10. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
11. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
12. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
13. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003

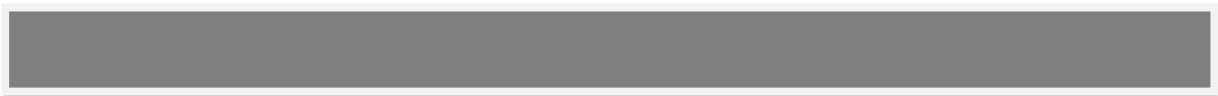
14. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/EC) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/EC) од 22.12.2007
15. Директива за вода за капење (2006/7/EC)
16. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/EC) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/EC) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
17. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (EC) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/EC) од 22.12.2007)
18. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
19. Директива за вода за риби (78/659/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС и Регулативата (EC) 807/2003
20. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/EC)
21. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/EC)
22. Директива за Оценка на влијанието врз животната средина (85/337/ЕЕС) дополнета со Директивите 97/11/EC и 2003/35/EC

### 16.3. РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ОВЖС И СОВЖС

Стратегиската оцена на влијание врз животната средина (СОВЖС) се однесува на проценка на влијанието на планските документи (стратегии, планови и програми) врз животната средина и здравјето на луѓето, а додека пак влијанието врз животната средина и здравјето на човекот од изведбата на проекти, е предмет на разгледување на процесот за спроведување на оцена на влијанието врз животната средина (ОВЖС).

Неколку споредби помеѓу СОВЖС и ОВЖС	
СОВЖС за политики, планови и програми	ОВЖС за проекти
Завзема место во поранешните фази од циклусот на донесување на одлуки: Цел - да се спречат влијанијата	Завзема место на крајот на циклусот за донесување одлуки: Цел - да се минимизираат влијанијата
Про-активен пристап кон развојните прелози	Реактивен пристап кон развојните предлози
Зема во обзир широк опсег на потенцијални алтернативи	Зема во обзир ограничен број на можни алтернатив

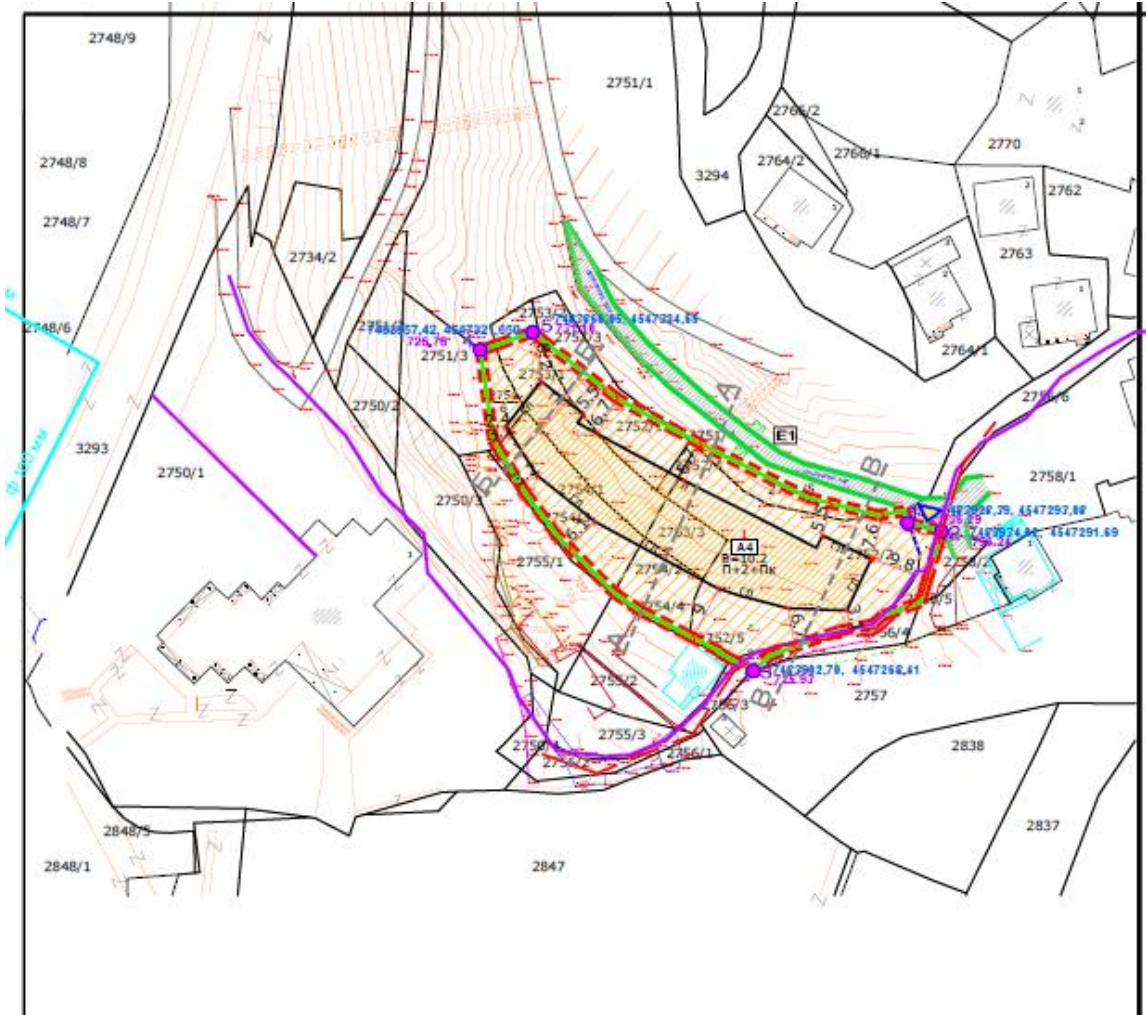
Процена на кумулативните ефекти е клучот на СОВЖС	Ограничен преглед на кумулативните ефекти
Акцент на цели на животната средина, управување со природните системи	Акцент на мерки за ублажување и минимизирање на влијанијата
Широка перспектива, ниско ниво на детали, обезбедување на визија и генерална рамка	Дефинирана постапка, високо ниво на детали
Повеќе-фазен процес, преклопување на компонентите, нивото на политиката се продолжува, повторлив	Добро дефиниран процес, јасен почеток и крај
Се фокусира на одржлива агенда, користење на ресурсите и деградација на животната средина	Се фокусира на стандардната агенда, системот на закани врз животната средина



**Промена на фокусот на СОВЖС од пониско кон повисоко ниво**

СОВЖС		←————→	ОВЖС	
„повисоко ниво“		←————	————→	„пониско ниво“
<b>Ниво на донесување одлуки</b>	Политика План		Програма	Проект
<b>Природа на акција</b>	Стратешка, визионерска		Непосредна, оперативна	
<b>Резултати</b>	Генерални / селективни		Детални	
<b>Степен на влијанија</b>	Макроскопски, кумулятивни, нејасни		Микроскопски, Локализирани	
<b>Временска скала</b>	Долгорочни до среднорочни		Среднорочни до краткорочни	
<b>Клучни извори на податоци</b>	Стратеги за одржлив развој, извештаи за состојба на животната средина, визији		Посета на терен, едноставни анализи	
<b>Вид на податоци</b>	Квалитативни		Квантитативни	
<b>Алтернативи</b>	Опсег на област, политички, регулативи, технолошки, физички, економски		Специфични локации, дизајн, конструкција, операција	
<b>Потешкотии при анализите</b>	Нејасни		Точни, ригорозни	
<b>Оцена на перформанси</b>	Одржливи перформанси (критериуми и цели)		Правни рестрикции и најдобри практики	
<b>Улога на практикант</b>	Медијатор за преговори		Застапување на вредности и норми	
<b>Перцепција на јавноста</b>	Неодредени, далечни		Пореактивни	

16.4. СКИЦИ ОД СИНТЕЗЕН ПЛАН



### НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА					ПОВРШИНА ЗА ГРАДБА							
број на градежна парцела	Класа на ниво намена	компатибилна класа на ниво на основната класа на ниво намена	максимален процент на изградба на земјиште	површина на парцела м <sup>2</sup>	вид на градба	површина за градење м <sup>2</sup>	максимална височина на градбата по зони м	број на спратови	вкупна етажна површина за градење м <sup>2</sup>	процент на изграденост на земјиштето %	коэффициент на користеност на земјиштето	место на паркирање
1	A4	B1 B3 B2 D3	30%	1967.82	ВИКЕНД КУКИ	786.44	10,20	П+2+Пк	3145.76	39,97	1.6	градежна парцела

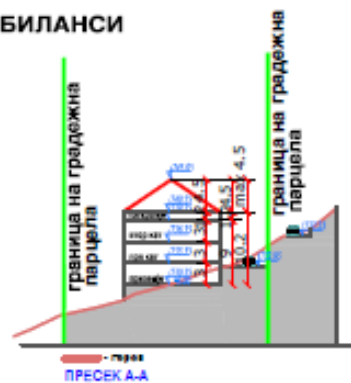
\* бројот на паркинг места ќе се утврди со идејниот проект односно основниот проект

### ОЗЕЛЕНУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНАТА ПАРЦЕЛА СО БИЛАНСИ

символ	значење	површина на градежна парцела м <sup>2</sup>	површина на земјиште м <sup>2</sup>	процент озеленување %
■	ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	1967.82		100.00
1	ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА ЗА ВИКЕНД КУКИ	1967.82	1181.38	60.03

### ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА СО БИЛАНСИ

символ	значење	површина м <sup>2</sup>	процент %
■	ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	1967.82	100.00
1	ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА ЗА ВИКЕНД КУКИ	1967.82	100.00



- ГРАНИЦА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ
- РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА
- ГРАНИЦА НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА
- ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА
- ПОДЗЕМНА ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА

**B=10.20 m** - МАКСИМАЛНА ВИСОЧИНА НА ГРАДЕЊЕ

**A** - ДОМУВАЊЕ

**A4** - ВИКЕНД КУЌИ

**E1** - КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

**1** - БРОЈ НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА

**▲** - ВЛЕЗ (ИЗЛЕЗ) ВО ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА

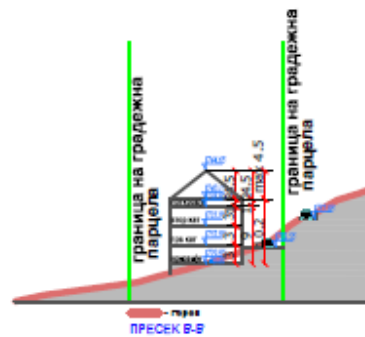
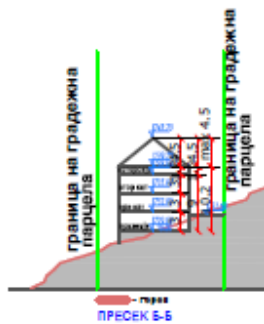
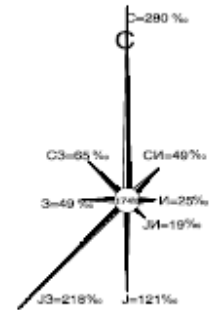
**ВОДОСНАБДУВАЊЕ И ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА**

— ВОДОВОДНИ ИНСТАЛАЦИИ ПОСТОЈНИ

**ЕЛЕКТРИКА И ТЕЛЕФОНИЈА**

— ЕЛЕКТРИКА ПОСТОЈНА - НН КАБЕЛСКИ ВОД

— ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ ПОСТОЈНИ - ТЕЛЕФОНСКИ КАБЕЛ





**16.5. ПРИЛОЗИ (ИЗВЕСТУВАЊЕ, МИСЛЕЊЕ, ЈАВЕН ОГЛАС, ЛИСТА НА УЧЕСНИЦИ НА ЈАВНА РАСПРАВА, ЗАПИСНИК ОД ЈАВНА РАСПРАВА)**